

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство науки и образования Республики Бурятия

МКУ «Закаменское РУО»

МБОУ «Шара-Азаргинская СОШ»

РАССМОТРЕНО

На педагогическом
совете

Протокол № 1 от 31 августа
2023

СОГЛАСОВАНО

Зам. директора по УВР

Тугутова А. И
от 31 августа 2023

УТВЕРЖДЕНО

Директор школы

Балданов А.И
Приказ № 42 от 31.08.2023

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного курса «Бурятский язык»

для обучающихся 5-9 классов

У. Шара-Азарга 2023-2024

Һурагшад ай шадабаринууд

Шухала шадабаритай ба дадалтай болголго

Табадахи класс дүүргэхэдээ, һурагшад иимәнүүд шадабаритай, дадалтай болохо ёһотой гэбэл:үгәнүүдые абяануудаарнь, үгәнүүдые бүридэлесрнь, мэдүүлэлнүүдые байгуулгаарнь шүүмжэлхэ. Һурагшад простой болон сложно мэдүүлэлнүүдые зохёожо шадаха, үгәнүүдэй бэшэгэй дүрим мэдэхэ, тэдэниие үндёһэлэн хэлэжэ шадаха ба зүбөөр бэшэдэг болохо ёһотой.

Буряад хэлээр шадабари (предметные результаты):

- аялгануудай нугарал тухай ойлгосотой болохо;
- ии - ы, ээ- эй аялган үзэгүүдэй бэшэлгэ тухай мэдэхэ;
- үгын анхан һуурида б, л, м, р хашалгануудай удаа тодо бэшэ аялганай бэшэгдэхэ тухай;
- үгәнүүдэй бии бололго тухай, үгын бүридэл тухай суффикс, залгалта, анхан һуури, гараһан һуури;
- зөөлэн һууритай абтаһан үгәнүүдэй һүүлэй аялган үзэг бэшэхэ тухай;
- юумәнэй нэрын падежнуудые ба тэдэнэй удха, үүргэ мэдэхэ;
- дахуул үгын үүргэ, тэрэнэй бэшэлгэ мэдэхэ;
- тэмдэгэй нэрын мэдүүлэл соо дүүргэдэг үүргэ тухай;
- үйлэ үгын мэдүүлэл соо дүүргэдэг үүргэ тухай
- үйлэ үгын түхэлэй бии болоходо аялгануудые бэшэхэ тухай;
- үйлэ үгын сагууд: (мүнөө, үнгэрһэн, ерээдүй), тэдэнэй хэлэлгэ соохи үүргэ тухай;
- хуряангы ба дэлгэрэнгы мэдүүлэлнүүд тухай;
- мэдүүлэлэй юрын гэшүд тухай;
- бодомжолһон түхэлтэй текст тухай;
- фразеологимууд, омонимууд тухай;
- хэрэгэй саарһа, бэшэг бэшэхэ тухай.

Үхибүүнэй өөрын хүгжэлтын дүүнгүүд (личностные результаты):

- өөрынгөө сэдхэлэй байдал түрэл хэлэн дээрээ хэлэхэ;
- оршон тойронхи байгаалиин, тиихэдэ хажуудахи хүнүүдэйнгээ байдал ойлгохо, тэдэндэ өөрынгөө хандаса, хүнүүдые дэмжэһэнээ, тэдэндэ туһалһанаа түрэл хэлэн дээрээ харуулха;
- өөрынгөө хэлэ уран, баян, тодо, сэбэр болгохоёо оролдохо;
- тоонтодоо, түрэл орондоо дуратай байһанаа, өөрынгөө хандаса харуулха;
- уншаха, харилсаха дуратай байха;
- бэшэхэ шадабаритай байха, буулгажа бэшэхэ, шагнажа абаад бэшэхэ, өөрөө зохёон бэшэхэ;
- өөрынгөө сэдхэлэй байдал тухай, тиихэдэ үзэһэн юумэнууд тухайгаа бэшэжэ (эссе жанрын түхэлөөр) харуулха;
- түрэл хэлээ шудалха эрмэлзэлтэй байха;
- өөрынгөө хэһэн ажал сэгнэжэ шадаха.

Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари (регулятивные УУД):

- өөрөө хэшээлэй темэ хэлэхэ, зорилгыень табиха;
- багшатаа сугтаа һуралсалай проблемнэ асуудал яажа шийдхэхэ тухайгаа хөөрэлдэн, тусхай түсэб табиха;

- өөрынгөө хэжэ байһан үйлэнүүдые түсэбэй, алгоритмын үйлэнүүдтэй тааруулха, зэргэсуулхэ, тиин өөрынгөө ажаябуулга шалгаха, сэгнэхэ, зүб болгохо;
- өөрынгөө, ондоо хүнүүдэй, классайнгаа ажал тусхай критеринүүдээр шалгаха, хэр зэргэ шадабаритай болобобиб гэжэ элирүүлжэ һураха, критеринүүдые зохёохо;

Оршон тойрониие шудалха шадабари (познавательные УУД):

- текстээр дамжуулагдаһан мэдээсэлнүүдэй янза (виды информации) ойлгохо; юун тухай хэлэгдэнэб, удхань амар бэ, идейнь ямар бэ?
- олон ондоо янзын уншалга хэрэглэхэ;
- ондо ондоо түхэлтэй текстнууд (текст, схема, таблица, зураг) сооһоо өөртөө мэдээсэл олохо;
- үгөөр хэлэгдэнэ ойлгосо схемэ, таблица, модель болгохо, тиин һөөргөнъ модель соо харуулаатай ойлгосо үгөөр хэлэхэ;
- анализ, синтез хэхэ;
- шалтагаан хойшолон хоёрой хоорондохол холбоо харуулха, тодоруулан зохёон тогтоохо;
- бодомжолхо.

Харилсаха шадабари (коммуникативные УУД):

- хэлэлгын зорилгоһөө дулдыдуулан өөрынгөө һанал бодол амин ба бэшэгэй хэлэн дээрэ харуулха;
- хэлэхэ, харилсаха зорилгоһоо үндэнхэлэн, хэрэгтэй сагта монолог үг, али диалог хэрэглэжэ шадаха;
- өөрынгөө һанал бодол, һанамжа хэлэжэ, баталжа шадаха;
- хүнүүдэй хэлэһые шагнаха, ойлгохо, тиин өөрынгөө һанал бодол хубилгахаяа бэлэн байха;
- ажаябуулга эмхидхэхэдээ, хөөрэлдэжэ, хоорондоо хэлсэжэ, нэгэ һанал бодолдо ерэхэ;
- асуудалнууды табиха.

Табадахи класс дүүргэхэдээ, һурагшад иимэнүүд шадабаритай, дадалтай болохо ёһотой гэбэл:үгэнүүдые абяануудаарнь, үгэнүүдые бүридэлсэрнь, мэдүүлэлнүүдые байгуулгаарнь шүүмжэлхэ. Һурагшад простой болон сложно мэдүүлэлнүүдые зохёожо шадаха, үгэнүүдэй бэшэгэй дүрим мэдэхэ, тэдэниие үндэнхэлэн хэлэжэ шадаха ба зүбөөр бэшэдэг болохо ёһотой.

Буряад хэлэнэй багшанарай, хумүүжүүлэгшэдэй урда табигдаха шухала зорилгонууд:

- ургажа ябаа залуу үетэндэ эрдэм болбосоролой үндэнэ һууриие гүнзэгыгөөр ба бата бэхээр үгэхэ;
- һурагшадые Буряад республикын гүрэнэй аман ба бэшэгэй хэлэтэй болгохо;
- ниитын болон ажахын хэрэгтэ түрэлхи хэлээ хэрэглүүлжэ һургаха;

- арадайнгаа түүхэ, аман зохеолойнь баялиг, ёһо заншал, соёл болбосорол – эдэ бүгэдэндэ түшэглэн, тэдэниие хургажа, хүгжөөжэ, хүмүүжүүлжэ, буряад үндэһэ яһатанай гүнзэгы мэдэрэл бүрилдүүлхэ.

Тус зорилгорнуудһаа дулдыдан, буряад хэлэ заажа байһан багшанарай урда иимэ шухала эрилтэнүүд табигдана:

1. Нэн түрүүн түрэлхи хэлээ заажа байһан багша хадаа өөрөө хэлэ бэшэгэй талаар үндэр хэмжээнэй эрдэм мэдэсэтэй, болбосорол ехэтэй, хэлэ бэшэгэй эрдэмэй, тэрэ тоодо буряад хэлэнэй саашанхи хүгжэлтын гол зорилгонуудые гүнзэгыгөөр ойлгохо ёһотой;

2. Нурагшадай эрдэм мэдэсын эрилтэнүүдэй стандарт ба программа шудалжа, багша буряад хэлэ заалгы тусэблэхэ;

3. Нурагсалай жэлэй эхиндэ багша класс бүхэндэ нурагшадай мэдэсэ шадабариин хэмжэээ элирүүлхэ зорилготойгоор хэдэн ондоо түхэлэй шалгалтын хүдэлмэринүүдые дүүргүүлхэ: грамматическа даабаринуудтай диктантнуудые, зохёолго ба найруулгануудые бэшүүлжэ, тестнүүдые дүүргүүлжэ, анкетэнүүдэй асуудалнуудта харюусуулжа болохо; аман шалгалта үнгэргэхэ; үзэгдэһэн темээр шалгалтын асуудалнуудта харюунуудые шагнаха; хөөрэлдөө эмхидхэхэ болон бусад эдэ даабаринуудые дүүргэлгын дүнгүүд нурагшадай мэдэсэ, шадабари, хүгжэлтые гү, али программын эрилтэнүүдһээ гээгдэлхэ зүбөөр гэршэлдэг. Эндэһээ уламжалан, багша класс бүхэндэ нурагша бүхэнтэй нурагсалай жэл соо хэхэ ажалаа багсаан эмхидхэхэ.

4. Нурагша бүхэнэй эрдэм мэдэсын хэмжээн адли бэшэ, тиимэһээ хэшээлэй алишыё шатада нурагшын мэдэсын хэмжээндэ тааруугаар даабаринуудые дүүргүүлхэ.

5. Нурагшадые хургаха, хугжөөхэ, хүмүүжүүлхэ зорилгонууд түрэлхи хэлэнэй, уран зохёолой хэшээлнүүдтэ нягта холбоотойгоор элдэб онол аргуудаар, жэшээлхэдэ: интегрированнэ аргаар гэхэ гү, али заагдажа байгаа предметүүд хоорондын харилсаанай аргаар бэелүүлэгдэхэ ушартай. Эндэ 2012 онуудта гараһан «Буряад хэлэнэй сахим нураха ном» (электронно ном) доторхи тон баян, хэрэгтэй материалнуудые зүбөөр бэе бээтэйнэ тааруулан холбожо шадабал, багшанарташыё, нурагшадташыё нилээд аша үрэтэй ба һонирхолтой байха.

6. Хэлэлгын культура (соёл) дээшэлүүлхэ, гүнзэгырүүлхэ, зохёохы ба холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгын хүдэлмэринүүдые хэшээлэй алишыё шатада хараалха, түсэблэхэ.

7. Нурагшадые хургалга, хүгжөөлгэ, хүмүүжүүлгын зорилгонуудые сагай эрилтэдэ таарамаар бэелүүлхын тула, буряад хэлэ ба уран зохёол заажа байһан багшанар өөрынгөө эрдэм мэдэсые, дүй дүршэлые саг үргэлжэ дээшэлүүлжэ, методикодо, психологидо ба дидактикада бии боложо, хэблэгдэжэ байдаг эрдэмтэдэй, шэнэдхэгшэ багшанарай шэнжэлэлгын хүдэлмэринүүдые, шэнэ дурадхалнуудые ба түрүү дүй дүршэл үзэжэ, шүүмжэлжэ, ажал хүдэлмэридөө нэбтэрүүлжэ байха.

Буряад хэлэнэй, тэрэниие шэнжэлдэг эрдэм ухаанай хүгжэлтые хараадаа абан, Россин эрдэм нурагсалай түсэбые (учебный план) баримталан, мүнөө үедэ хэрэглэгдэдэг программын үндэһөөр «Буряад хэлэнэй» стандартда тааруулан, программа зохёогдобо. Зорилгонууд

1. Нурагшадые литературна хэлэндэ хургалга. Абяануудые зүбөөр үгүүлхэ, үгэнүүдэй лексическэ удхые зүб ойлгохо, удхын сохилто зүбөөр хэрэгдэхэ дадалтай болгохо. Мэдүүлэл соо хэрэглэгдэһэн үгэнүүд нуури байраяа зүбөөр олоһон, удхынгаа талаар бэе бээтээ зүбөөр холболдонхой байха ёһотой. Нютаг хэлэнэй онсо илгаануудта

анхаралаа хандуулха: алибаа нютагта тус үгыг гү, али абяаг иигээд үгүүлдэг, харин литературна хэлэндэ иимээр үгүүлдэг гэжэ зэргэсүүлэн ойлгуулха шухала.

2. *Һурагшадай үгын нөөсыг арьбажуулга ба мэдүүлэл зохёолгыг хүгжөөлгэ.* Уран зохёол, сонин, сэтгүүлнүүдыг уншадаг һурагшын хэлэн тодо сэбэр, үгэ баянтай, мэдүүлэлнүүдыг зүбөөр найруулха дадалтай байдаг. Хүшэр удхатай үгэнүүдыг ойлгуулжа хэрэглүүлхэ шухала, словарна хүдэлмэри хэшээл бүхэндэ эмхидхэгдэжэ байха ёготой. Хэрбээ һурагшада ойлгогдосогүй үгын байбалнь, «Буряад хэлэнэй сахим һураха ном» соо «Толи» гэхэн бүлэг нээбэл, багшанарай ба һурагшадай хэрэглэхэ 14 зүйлэй толинуудыг ашаглан, хэрэгтэй үгэнүүдэй зүб бэшэлгэ, оршуулга, тайлбаринь олдохо аргатай.

3. *Холбоо хэлэлгэдэ һургалга.* Буряад хэлэ заалгын гол зорилгонуудай нэгэн – хүнүүдэй хоорондоо харилсаха арга боломжо гүнзэгыүүлгэ, һанал бодолоо зүбөөр, үгэ баянтайгаар дамжуулха шадабари хүгжөөлгэ. Энэ шадабари болон дадал буряад хэлэнэй, уран зохёолой ба дунда һургуулида үзэгдэжэ байгаа бүхы предметүүдээр хэшээлнүүдтэ хэлэлгэ хүгжөөхэ элдэб даабаринуудыг һурагшадаар дүүргүүлхэдэ бэхижүүлэгдэдэг. Зохёолго болон найруулга бэшэхын тула һурагшад хүдэлмэрингөө сэдэб зүбөөр шэлэн олохо, гол удхыень тодоор ойлгохо, юрын гү, али орёо түсэб зохёожо шадаха дүршэлтэй болохо ёготой. Үгэнүүдэй удхыг, тэдэнэй холбоог, хэлэлгын уран аргуудыг зүбөөр хэрэглэхэ. Оролто хубияа – шухала хубида, түгэсхэлдэ гуримтайгаар шэнжэлэн орожо, зохёолгоёо бэшэхэ.

Түсэблэхэн үрэ дүнгүүд үзэхэ һуралсалай курста

5-дахи класста буряад хэлэ үзэлгэдэ тэдхэмжэ болохо тусхай программа зохёогдоһон байна.

Үхибүүн бүхэнэй үзэхэ предметэй «Буряад хэлэн» иимэ юумэ **шадаха** ёготой:

4-дэхи класста үзэхэнөө дабталга дээрэ үндэхэлжэ, хэлэнэй зүйлнүүдэй шэнэ шанар шэнжэнүүдтэй танилсалга;

- ойлгосонуудыг уламжалан үзэлгэ;

- орфографическа дадал дүршэл хүгжөөлгэ;

- хэлэлгэ хүгжөөлгэ;

- буряад хэлэндэ дуратайгаар хандалга, тэрэнэ шэнжэлхэ, шудалха эрмэлзэл хүгжөөлгэ;

- буряад хэлэнэй ашаар арадайнгаа соёл, заншал, түүхэ мэдэхэ болохо арга боломжо ололго;

- буряад хэлэ үзэлгыг үхибүүнэй наһанай болон хүгжэлтын шатануудта тааруугаар үнгэргэлгэ;

- ород хэлээр багшын ямаршыг альтернативна номуудыг хэрэглэхэдэ, тэдэндэнь тус буряад

хэлэнэй ном тааруу байха зэргэтэй;

- метапредметнэ шэглэлтэй шадабари бүридхэлгэ. Энэ зорилго һүүлэй жэлнүүдтэ аргагүй хэрэ тэйдэ тоологдодог болоо. Мүнөө үгын һуралсалай ябасада оруулагдажа байһан федеральна стандарттай холбоотой.

5-дахи класста грамматика ба бэшэгэй дүримүүдхэ эгээл хүнгэн мэдэсэнүүд оруулагданхай. 5-дахи классай һурагшад үгын фонетическэ бүридэлтэй, зарим

хэлэлгын хубинуудтай ба тэдэнэй шухала формонуудтай, мэдүүлэлэй тон юрэнхы янзануудтай, мэдүүлэлэй гэшүүдтэй, бэшэгэй дүримүүдтэй танилсаха болоно.

Һурагшадые үгын лексическэ удха шанартай, олон ондоо болон дүтэрхы удхатай үгэнүүдтэй практическаар танилсуулха. Һурагшад грамматикын болон бэшэгэй дүримүүдтэй танилсажа, хэлэ шудалан үзэлгэдэ хабаатай арга хэрэгсэлнүүдые түрэл түрэлөөрнь илгажа ба тэдэнээ зэргэсүүлэн хаража үзэхэ, тобшолол гаргаха шадабаритай болохо зэргэтэй.

5-класста үзэхэ программа дүрбэн бүлэгтэ хубаагдана: «Абьян ба үзэгүүд», «Лексикэ», «Үгын бүридэл», «Синтаксис».

АБЯАНУУД БА ҮЗЭГҮҮД. Энэ бүлэгэй гол шухала ойлгосонуудые Һурагшад эхин класста ойлгожо абана. Табадахи класста бэшэгэй дүримүүд сооһоо гол шухалань түргэн ба удаан аялгануудые, дифтонгнууд, йотированна аялгануудые үгэ соо зүб хэрэглэжэ, бэшэжэ Һуралга болоно. Эдэниие эхин класста ойлгуулбашье, табадахи класста бүри орёо шэнэ дүримүүдые хэрэглэжэ дабтаха, бэхижүүлхэ хэрэгтэй.

Энэ «Абьян ба үзэгүүд» гэхэн бүлэг соо хэлэгдэхэн арга хэрэгсэл ойлгуулхадаа, нютаг нютагай хэлэнэй диалектын илгаануудта тусгаар анхарал табигдажа, багша нютагай хэлэнэй онсо шэнжэнүүдые хараадаа абажа, абьян ба үзэгүүдые үгэ соо зүбөөр үгүүлжэ, бэшэжэ, Һуралгада тусгаар упражнени саг үргэлжэ дүүргүүлхэ болоно. Олонхи үгэнүүд хэлэгдэхэндээ адляар бэшэгдэдэг ха юм. Гэбэшье зарим абьянууд үгүүлэгдээшэхэ ондоо үзэгөөр тэмдэглэгдэдэг бшуу. Программа соо үгы лексическэ ба грамматическа талаһаань хаража үзэхэ гэхэн эрилтэ табигдана. Лексикээр теоретическэ мэдээнүүдые ойлгуулха гэхэн асуудал табигданагүй, харин грамматикын ба орфографиин дүримүүдые үзэхэ зуураа гансал практическа упражненинуудые дүүргэхэ болоно.

Һурагшад үгэ гээшэ бодото байдалай элдэб юумэнүүдые харуулһан элдэб удхатай байдаг, мэдүүлэл соо, илангаяа холбоотой хэлэлгэ соо ороходоо, бүри шэнэ удхатай болодог, ондо ондоогоор үгүүлэгдэдэг, үгэнүүд дүтэрхы гү, али тад ондоо удхатай байжа болодог гэхэн ойлгосо абаха болоно.

Үгын бүридэл5-дахи класста үзэгдэхэ. Тиэхэдэ Һуури ба залгалта тухай ойлгуулаад, тэдэниие бэшэхэ дүримүүдтэйн танилсуулха. Үгын Һуури соо тодо бэшэ түргэн аялгануудые, үгын Һүүлдэ тодо бэшэ ээ, эй аялгануудые бэшэхэ дүримдэ анхарал табигдаха. Үгын үндэхэн ба суффикс тухай түрүүшын ойлгосо абаха болоно.

Хэлэлгын хубинууд тухай ойлгосонууд дохи классһаа эхилжэ үгтэнэ. Хэлэлгэ сооһоо *хэн? юун? юу хэнэб? ямар?* г.м. асуудалда харюусаһан үгэнүүдые оложо Һуралга хадаа юумэ, шанар тэмдэг, үйлэ нэрлэхэн үгэнүүдтэй танилсуулна.

Тус класста хэлэлгын хубинуудай удхые хүсэд Һайнаар ойлгоод, саашань тэдэнэйнгээ зарим шэнжэнүүдтэй танилсаха. Жэшэнь, юумэнэй нэрэнүүд хэлэлгэ соо ороходоо, бусад үгэнүүдтэй холболдохын тула элдэб залгалтануудые абадаг (зохилдол, падеж тухай дурдангүй) гэжэ практическа ойлгохо, нэгэнэй ба олоной тоодо байһан юумэнэй нэрэнүүдтэй танилсаха. Глаголой Һуури ба залгалтануудтай танилсаха.

Программын бүридэл

5 класс

1. Эхин классуудта үзэхэнөө дабталга.
2. Хэлэн тухай тобшо ойлгосо.
3. Фонетикэ, графика, орфоэпи, бэшэгэй дүрим.
4. Лексикологи.
5. Үгын бүридэл ба үгын бии бололго.
6. Синтаксис, хоолойн аялга ба сэглэлтын тэмдэгүүд.
7. Дабталга.
8. Холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгэ.

Дээрэ хэлэгдэһэн стандартын болон шэнэлэгдэһэн программануудай үндэһөөр 5-дахи класста хэрэглэгдэхэ, үзэгдэхэ программа зохёогдоо.

Туд программа шэнэ стандартын ба программануудай эрилтын үндэһөөр зохёогдоо. Энэ программа соо буряад арадай соёл, болбосорол, түүхэ, абари зан, ёһо заншал гэхэ мэтэ ойлгосонууд багаханаар оруулагданхай.

1. Буряад хэлэнэй грамматика сомороор, хуряангыгаар үгтэнхэй. Жэшээлхэдэ: морфологи ганса 6-дахи класста үзэхэ, синтаксис 7-8-дахи классуудта үзэхэ.
2. Бэшэгэй дүримүүд тобшоор, богонёор үгтэжэ, тэдээндэ тааруулан, мэдүүлэлнүүд гол түлэб уран зохёол болон арадай аман зохёолһоо абтаа.
3. Энэ шэнэ ном соо темэ бүхэнэй удаа упражненинүүд , даабаринууд дурадхагдана.

1. Хэлэн тухай ойлгосо – 1 час
2. Эхин классуудта үзэхэнөө дабталга ба үргэдхэлгэ – 3 час
3. Фонетикэ, графика, орфоэпи, бэшэгэй дүрим – 17 час
4. Лексикэ – 19 час
5. Үгын бүридэл ба үгын бии бололго – 8 час
6. Синтаксис, интонаци ба сэглэлтын тэмдэгүүд – 11 час
7. Жэл соо үзэхэнөө дабталга – 1 час

Холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгэ – 1

Шалгалтын хүдэлмэри - 4

Буряад хэлэ үзэлгэдэ 5 класста эрдэм һуралсалай түсэбөөр неделидэ 3 час үгтэнэ. 2023-2024 һуралсалай жэлдэ бүхыдээ 102 час болохо.

Тус программа 1 жэлдэ зохёогдоо. Багша программын «Каледарна – тематическа түсэблэлгэ» хубилгаха эрхэтэй.

Нара, үдэр		Хэшээлэ й темэ	Часу уд	Түсэблэгдэһэн үрэ дүнгүүд		
түсэб	факт			Үхибүүнэй өөрын хүгжэлтын дүнгүүд	Метапредметнэ үрэ дүнгүүд	Буряад хэлээр шадабари, мэдэсэ
1	5.09	Хэлэн тухай тобшо ойлгосо	1	Өөрынгөө сэдьхэлэй байдал түрэл хэлэн дээрээ хэлэхэ	Бээе гуримшуулаад ябаха шадабари: Өөрөө хэшээлэй темэ хэлэхэ зорилгыень табиха Оршон тойрониёе шудалха шадабари: өөрынг ханаа бодол аман хэлэлгээр, харуулха; Харилсаха шадабари: өөрынгөө ханал бодол, ханамжа хэлэжэ, баталжа шадаха.	Литературна ба диалектнэ үгэнүүдые илгаруулха; хэлэлгэдээ хэрэглэжэ шадаха Хэлэн гэжэ юун бэ? Хэлэн тухай юрэнхы ойлгосо үгэхэ. Буряад литературна хэлэн, нютаг хэлэнүүд.
2	6.09	Абьян ба үзэгүүд тухай	1	Түрэл хэлээ шудалха эрмэлзэлтэй байха	Бээе гуримшуулаад ябаха шадабари: Багшатаяа сугтаа һуралсалай проблемнэ асуудал .яажа шиидхэхэ тухайгаа түсэб табиха Познавательна:анализ,синт ез хэхэ Коммуникативна: Хэлэхэ, харилсаха	Түргэн, удаан аялгануудтай, зөөлөн хашалгануудтай, йотированна ба дифтонгтой үгэ зүбөөр хэлэжэ ба бэшэжэ шадаха. Абьян ба үзэгүүдые илгаруулха Абьян ба үзэгүүд тухай ойлгосо. Эрэ, эмэ, эрсэ аялганууд тухай. Аялган ба хашалган аялганууд. Дифтонгнууд ба

						йотирована аялганууд. Түргэн, удаан аялгануудтай, зөөлөн хашалгануудтай үгэнүүдые зүбөөр хэлэлгэ ба бэшэлгэ.
3	6.09	Юумэнэй нэрэ, үйлэ үгэ	1час	Өөрынгөө хэһэн ажал сэгнэжэ шадаха	Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари: Ажаябуулга шалгаха Өөрөө хэшээлэй темэ хэлэхэ зорилгыень табиха Оршон тойроние шудалха шадабари: өөрынгөө ханаа бодол аман хэлэлгээр, харуулха; Харилсаха шадабари: өөрынгөө ханал бодол, ханамжа хэлэжэ, баталжа шадаха.	Мэдэсэ: Юумэнэй, тэмдэгэй, тоогой, үйлэ үгэ тухай. Шадабари: хубинуудые илгаруулжа шадаха; Үйлэ үгэ тухай ойлгосо бэхижүүлгэ Падежээр зохилдуулжа, мэдүүлэл соо падеж элирүүджэ шадаха.
4	12.09	Тоогой, тэмдэгэй нэрэнүүд	1час	Түрэл хэлээ шудалха эрмэлзэлтэй байха	Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари: Өөрөө хэшээлэй темэ хэлэхэ зорилгыень табиха Оршон тойроние шудалха шадабари: өөрынгөө ханаа бодол аман хэлэлгээр, харуулха; Харилсаха шадабари: өөрынгөө ханал бодол, ханамжа хэлэжэ, баталжа	Тоогой, тэмдэгэй, тулөөнэй нэрэнүүд гэхэн хэлэлгын хубинууд тухай ойлгосо дабтаха.

					шадаха.	
5	13.09	Шалгалт ын ажал.	1	Өөрынгөө хэһэн ажал сэгнэжэ шадаха	Регулятивна: Хараһанаа найруулан хэлэжэ, бэшэжэ үгэжэ, удхыень тааруулан харуулжа шадаха. Познавательна: анализ, синтез хэхэ Коммуникативна: һанаһан бодолоо аман ба бэшэмэл хэлэлгэ дээрэ хэрэглэхэ	Мэдэсэ: үзэһэнөө хэрэглэхэ Шадабари: Алдуугүйгөөр, орфографическа . ба пунктуационно нормонуудые баримталан, сэбэрээр, наринаар бэшэжэ һураха.
6	13.09	Хэлэлгын абяанууд тухай	1час	Өөрынгөө хэһэн ажал сэгнэжэ шадаха	Регулятивна: Ажаябуулга шалгаха, сэгнэхэ, зүб болгохо. Познавательна: шалтагаан хойшолон хоерой хоорондохи холбоо харуулха , тодоруулан зохеон тогтоохо, бодомжолхо. Коммуникативна: өөрынгөө һанамжа хэлэжэ баталжа шадаха.	Мэдэсэ: Хэлэлгын абяанууд тухай Шадабари: Хэлэлгын абяанууд шүүлбэри. Хэлэлгын абяанууд гэжэ юуб? 3: Буряад хэлэнэй абяануудай илгарал. Хэлэлгын органууд тухай ойлгосо.
7	19.09	Үзэгүүд. Ехэ үзэгүүд.	1час	Түрэл хэлээ шудалха эрмэлзэлтэй байха	Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари: Өөрөө хэшээлэй темэ хэлэхэ зорилгыень табиха Оршон тойрониие шудалха шадабари: өөрынгөө һанаа бодол аман хэлэлгээр,	Мэдэсэ: Үзэгүүд тухай ойлгосо Шадабари: Ехэ үзэгүүд гэжэ юуб? 3:Ехэ үзэгүүд. Тусхайта, юрын

					харуулха; Харилсаха шадабари: өөрынгөө һанал бодол, һанамжа хэлэжэ, баталжа шадаха.	нэрэнүүд тухай ойлгосо
8	20.09	Аялганууд тухай ойлгосо	1час	Уншаха, харилсаха дуратай байха	Регулятивна: Өөрынгөөхэжэ байһан үйлэнүүдые түсэбэй, алгоритмын үйлэнүүдтэй тааруулха, зэргэсүүлхэ, тиин өөрынгөө ажаябуулга шагнаха, сэгнэхэ, зүб болгохо Фонетическэ шүүлбэри хэжэ шадаха. Познавательна: Үгөөр хэлэгдэһэн схемэ болгохо.	Мэдэсэ : Фонетикэ, орфоэпи, графика тухай мэдэхэ. Бэшэгэй дүрим баримталжа, алдуугүйгөөр бэшэжэ шадаха. Шадабари: Орфографическа словарь хэрэглэхэ шадабаритай болохо. Фонетикэ гэжэ юуб?
9	20.09	Аялгануудай илгаа тухай ойлгосо	1час		Регулятивна: Өөрынгөөхэжэ байһан үйлэнүүдые түсэбэй, алгоритмын үйлэнүүдтэй тааруулха, зэргэсүүлхэ, тиин өөрынгөө ажаябуулга шагнаха, сэгнэхэ, зүб болгохо Фонетическэ шүүлбэри хэжэ шадаха. Познавательна: Үгөөр хэлэгдэһэн схемэ болгохо.	Фонетикэ тухай ойлгосо. Аялгануудай илгаа, хэлэнэй урдуурхи, дундуурхи, хойнохи аялганууд. Аялгануудые зүб бэшэлгэ

10	26.09	Аялгануудай тааралдал тухай .	1час	Өөрынгөө хэһэн ажал сэгнэжэ шадаха	Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари (регулятивные УУД): - хэшээлдээ юу хэхээ байһанаа хойно хойноһоонь тоолохо. Оршон тойрониие шудалха шадабари: - багшатаяа болон нүхэдтээ хамта дүн гаргаха; - үгөөр хэлэгдэһэн ойлгосо схемэ болгохо. Харилсаха шадабари: - өөрынгөө һанаа бодол аман хэлэлгээр харуулха; - хажуудахи хүнүүдээ шагнаха.	Аялгануудай тааралдал гэжэ юуб? Аялганай тааралдал тухай ойлгосо.
11	27.09	Аялгануудай хубарил тухай	1час	Хэлэнэй аргаар хажуудахи хүнтээ харилсанаб, бэшэмэл текстын удха үзэнэб гэжэ ойлгоно.	Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари: - юу хэхэ гээшэбиб гэжэ уридшалан хэлэхэ; Оршон тойрониие шудалха шадабари: - багшатаяа болон нүхэдтээ хамта дүн гаргаха; Харилсаха шадабари : - өөрынгөө һанаа бодол аман хэлэлгээр, тиихэдэ багахан текст зохёожо, бэшэгэй хэлэлгээр харуулха;	Аялгануудай хубарил тухай ойлгосо. Аялганай хубарил тухай
12	27.09	Шалгалтын ажал	1	Өөрынгөө хэһэн ажал	Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари:	Зүбөөр бэшэхэ шадабаритайболо

				сэгнэжэ шадаха	- хэшээлдээ юу хэһэнээ хойно хойноһоонь тоолохо; - юу хэхэ гээшэбиб гэжэ уридшалан хэлэхэ; Оршон тойрониё шудалха шадабари: - номоор хүдэлхэ (номой гаршагай, тусгаар тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо); -текст уншажа, асуудалнуудта харюу олохо; Харилсаха шадабари: - хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниё ойлгохо;	хо.
13	3.10	Аялгануудай нугарал	1час	Хүнэй аман ба бэшэгэй хэлэлгын онсо өөрэ байһые ойлгоно.	Регулятивна: Ажаябуулга шагнаха,сэгнэхэ Познавательна: Ондо ондоо текст дээрэ хүдэлхэ Коммуникативна: Һанамжа хэлэхэ	Мэдэсэ:Аялгануудай нугарал тухай Шадабари:дүрим хэрэглэхэ Аялгануудай нугарал гэжэ юуб? З.:Аялгануудай нугарал тухай ойлгосо
14	4.10	Аялгануудые зүб бэшэлгэ (ээ-эй.Уй, Үй-ы)	1час	Түрэл хэлээ шудалха эрмэлзэлтэй байха	Регулятивна : Һуралсалай зорилго табижа һураха Познавательна: шалтагаан хойшолон хоерой хоорондох холбоо харуулха Коммуникативна:асуудалну	Мэдэсэ: Аялганууд тухай З:Аялгануудые зүб бэшэлгэ. Аялгануудые яажа зүбөөр бэшүүлхэб? З:Ээ-эй, уй-үй-ы, э-и илгажа бэшэхэ

					удые табиха.	дүримүүд тухай Буряд хэлэнэй алфавит мэдэхэ. Ээ-эй. Удаан ээ, дифтонг эй аялганууд ямар гуримай еһоор бэшэгдэнэб? Ямар ушарта уй, Үй бэшэгдэхэ дүрим гү, али ы бэшэгдэхэ дүрим.
15	4.10	Ии-ы Э-и Ү аялганууды зүб бэшэлгэ	1	Өөрынгөө хэһэн ажал сэгнэжэ шадаха	Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари: - хэшээлдээ юу хэһэнээ хойно хойноһоонь тоолохо; - юу хэхэ гээшэбиб гэжэ уридшалан хэлэхэ; Оршон тойрониёе шудалха шадабари: - номоор хүдэлхэ (номой гаршагай, тусгаар тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо); - текст уншажа, асуудалнуудта харюу олохо; Харилсаха шадабари: - хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниёе ойлгохо;	Ии-ы. э-и.э ямар гуримай еһоор бэшэгдэнэб? Бэшэхэ дүримүүд тухай
16-17	10.10 10.10	Хонгёо ба бүдэхи хашалган ууд	2	Дэмжэһэнээ түрэл хэлэн дээрээ харуулха	Регулятивна : Багшатайгаа хамта хуралсалай проблемэ табиха Познавательна: текстнүүд	Мэдэсэ: Хонгёо ба бүдэхи хашалган Шадабари Хэлэлгэдээ

					сооһоо мэдээсэл олохо Коммуникативна: хэрэгтэй сагта монолог ба диалог хэрэглэжэ шадаха	хэрэглэхэ Хашалганууд тухай З: Хашалгануудые мэдэхэ, илгаруулха.
18-19	11.10 11.10	Хатуу ба зөөлөн хашалганууд	2час	Уншаха,харилсаха дуратай байдаг	Регулятивна: Нуралсалай зорилго табиха Познават. Текстээр дамжуулагдаһан мэдээсэлнуудэй янза олохо Коммуникативна Асуудал табиха ,нэгэ һанал бодолдо ерэхэ	Мэдэсэ: Хонгёо ба бүдэхи хашалган гэжэ юун бэ? З:Хонгёо ба бүдэхи хашалганууд тухай ойлгосо. Хонгёо ба бүдэхи хашалгануудые зүб бэшэлгэ, зүб үгүүлэл, тэдэнэй илгарал. Хатуу ба зөөлөн хашалганууд тухай. Хашалганай зөөлэниие тэмдэглэлгэ
20-21	17.10 18.10	Илгаһан Ъ, Ъ тэмдэгүүд	2	Буулгажа бэшэхэ,шагнажа абаад бэшэхэ	Регулятивна: Тусхай түсэб табиха Познавательна:шалтагаан хойшолон хоерой хоорондохи холбоо харуулха Коммуникативна Хэлэхэ, харилсаха зорилгоһоо үндэнэлэн	Мэдэсэ: һурагшадай дадал шадабари шалгаха, сэгнэхэ. Шадабари: Илгаһан тэмдэгүүд гэжэ юуб? З: Илгаһан Ъ, Ъ тэмдэгүүдые зүб үгүүлэл, зүб бэшэлгэ.

22	18.10	Үгын үе тухай ойлгосо	1	Өөрынгөө сэдьхэлэй байдал түрэл хэлэн дээрээ хэлэхэ	Регулятивна: Хэшээлэй темэ, зорилго табиха. Познавательна Хэлэгдэһэн ойлгосо схемэ модель болгохо. Коммуникативна: хүнүүдэй хэлэһые шагнаха, ойлгохо.	Мэдэсэ: Үгын үе. Угэ таһалжа бэшэлгэ. Шадабари: Үгын фонетическэ шүүлбэри хэхэ дүрим. Үгын үе гэжэ юуб? Үгын үе. Угэ таһалжа бэшэлгэ. Үгын фонетическэ шүүлбэри хэхэ дүрим.
23	24.10	Үгэ таһалжа бэшэлгэ	1	Түрэл хэлээ шудалха эрмэлзэлтэй байха	Регулятивна: багшатайгаа сугтаа проблемнэ асуудал шиидхэхэ. Познавательна: текстээр дамжуулагдаһан мэдээсэлнүүдэй янза ойлгохо, юун тухай хэлэгдэнэб, удхань ямар бэ? Коммуникативна: өөрынгөө һанамжа бодомжолго бэшэлгэ	Мэдэсэ: Үгэ таһалжа бэшэлгэ Шадабари: үгэ зүбөөр бэшэжэ таһалжа бэшэхэ Үгэ яажа таһалжа бэшэхэб.
24-25	25.10 25.10	Абтаһан үгэнүүды е зүб бэшэлгэ	2час	Тоонтодоо түрэл орондоо дуратай байһанаа, өөрынгөө хандаса харуулха.	Регулятивна: һурагша хэшээлэйнгээ темэ,з орилго табиха. Познавательна: анализ, синтез хэхэ	Мэдэсэ: Абтаһан үгэ мэдэхэ тухай ойлгосо Шадабари: Абтаһан үгэ зүбөөр бэшэжэ һураха. Абтаһан

					Коммуникативна Хүнүүдэй хэлэхые шагнаха, ойлгохо, тиин өөрынгөө һанал бодол хубилгахаяа бэлэн байха	үгэ зүб бэшэхэ тухай ойлгосо.
26	7.11	Буряадаа р бэшэгдэдэг абтаһан үгэнүүд.	1	Өөрынгөө хэһэн ажал сэгнэжэ шадаха	Регулятивна: ажаябуулга шалгаха, сэгнэхэ, зүб болгохо Познавательна: олон ондоо янзын уншалга хэрэглэхэ Коммуникативна: хэлэхэ, харилсаха, хэрэгтэй сагтаа монолог, диалог хэрэглэхэ	Мэдэсэ: Абтаһан үгэнүүд тухай Шадабари: Абтаһан үгэнүүдые зүбөөр буряадшалжа бэшэхэ г.м. Буряадаар бэшэгдэдэг абтаһан үгэнүүд.
27	8.11	Шалгалтын ажал	1	Бэшэхэ шадабаритай байха	Бэеэ гуримшуулаад ябаха шадабари: - юу хэхэ гээшэбиб гэжэ уридшалан хэлэхэ; Оршон тойроние шудалха шадабари: -текст уншажа, асуудалнуудта харюу олохо; Харилсаха шадабари: - хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэхэниие ойлгохо	Мэдэсэ: Абтаһан үгэнүүд тухай Шадабари: Абтаһан үгэнүүдые зүбөөр буряадшалжа бэшэхэ г.м. Буряадаар бэшэгдэдэг абтаһан үгэнүүд.
28	8.11	Ородоор бэшэгдэһэн абтаһан үгэнүүд.	1	Хэлэеэ баян,тодо сэбэр болгохо	Регулятивна: Ажаябуулга шалгаха, сэгнэхэ, зүб болгохо Познавательна: Олон ондоо янзын уншалга	Мэдэсэ: Ородоор бэшэгдэдэг абтаһан үгэнүүд. Шадабари:

					хэрэглэхэ. Коммуникативна: Асуудал табиха, ханамжаяа хэлэхэ	Дүрим баримталжа бэшэхэ. Ородоор бэшэгдэдэг абтаһан үгэнүүд тухай
29	14.11	Шалгалт ын ажал	1	Бэшэхэ шадабаритай байха	Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари: Ажаябуулга шалгаха, сэгнэхэ, зүб болгохо Оршон тойроние шудалха шадабари: - текст уншажа, асуудалнуудта харюу олохо; Харилсаха шадабари: - хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо	Мэдэс: Абтаһан үгэнүүд тухай Шадабари: Абтаһан үгэнүүдые зүбөөр буряадшалжа бэшэхэ г.м. Буряадаар бэшэгдэдэг абтаһан үгэнүүд. хурагшадай дадал шадабари шалгалта
30-31	15.11 15.11	Абтаһан үгэнүүдэ й һүүлэй аялганий е буряадша лан бэшэлгэ.	2	Багшатайгаа түсэб, зорилго табиха	Регулятивна: Хараһанаа зүбөөр бэшэжэ шадаха. Познавательна: Словарна баялиг баяжуулха.	Мэдэс: Абтаһан үгэнүүдые буряадшалха Шадабари: Алдуугүйгөөр хөөрөжэшье, бэшэжэшье шадаха ёһотой.
32	21.11	Шалгалт ын ажал	1	Хүнэй ябадалда болоһон ямар нэгэн ушарал	Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари: - юу хэхэ гэшэбиб гэжэ уридшалан хэлэхэ;	Абтаһан үгэнүүдые буряадшалжа бэшэхэ тухай

				тухай бодомжолго	- өөрынгөө, нүхэдэйнгөө, классайнгаа ажал багшатаа сугтаа урид зохёогдоһон критеринүүдээр шалгах; Оршон тойрониё шудалха шадабари: буряд арадай наадануудыё ойлгожо абаха.	ойлгосо Холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгэ.
33-34	22.11 22.11	Лексикэ тухай ойлгосо.	2	Тоонтодоо түрэл хэлэндээ дуратай байһанаа,өөр ынгөө хандаса харуулха	Регулятивна: Багшатаа хамта һуралсалай түсэб табилга Познавательна:схемэ таблица модель болгохо. словарьнуудыё хэрэглүүлжэ һургаха. Коммуникативна: хүнүүдэй хэлэһыё шагнаха, ойлгохо, тийн өөрынгөө һанал бодол хубилгахаяа бэлэн байха.	Мэдэсэ: Үгэнүүдыё зүб зүбөөр хэрэглэхэ шадабаритай болгохо. Шадабари: Буряд-ород, ород-буряд хэрэглэхэ
35-36	28.11- 29.11	Үгын удха тухай ойлгосо	2час	Уншаха харилсаха дуратай байха	Регулятивна: Өөрынгөө хэжэ байһан үйлэнүүдыё түсэбэй, алгоритмын үйлэнүүдтэй тааруулха, зэргэсүүлхэ. Познавательна:анализ хэхэ Коммуникативна: Хүнүүдэй хэлэхыё шагнаха, ойлгохо.	Мэдэсэ: Үгын удха мэдэхэ Шадабари: Үгэ хэрэглэжэ шадаха

37	29.11	Эхир үгэнүүд	1	Түрэл хэлээ шудалха эрмэлзэлтэй байха	Регулятивна : Өөрөө хэшээлэй темэ харуулха Олон ондоо янзын уншалга хэрэглэхэ Познавательна : үгөөр хэлэгдэнэн ойлгосо схемэ,таблиц,а,модель болгохо Коммуникативна:Өөрынгөө һанамжа хэлэхэ	Мэдэсэ : Эхир угэнүүд тухай Шадабари: Эхир үгэнүүдые хэрэглэлгэ
38	5.12	Шалгалт ын ажал	1	Бэшэмэл текстын удха үзэнэб гэжэ ойлгоно.	Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари: -багшын үгэнэн түсэбөөр, алгоритмаар хүдэлжэ шадаха. Оршон тойрониё шудалха шадабари: - багшатаяа болон нүхэдтээ хамта дүн гаргаха; Харилсаха шадабари: -классайнгаа үхибүүдтэй, багшатаяа яагаад ажалаа эмхидхэхэ, ямар журамуудые сахиха тухайгаа хэлсэхэ.	һурагшадай мэдэсэ, дадал, шадабари шалгалта
39	6.12	Олон удхата үгэнүүд.	1	Дэмжэнэнэ, туһалһанаа харуулалга	Регулятивна: Ажаябуулга шалгаха, сэгнэхэ, зүб болгохо. Познавательна:ондоо түхэлтэй текст сооһоосхемэ, таблица,зураг сооһоо мэдээсэл олохо. Коммуникативна: өөрынгөө	Мэдэсэ: Олон удхата үгэнүүд тухай Шадабари: Олон удхата үгэ хэрэглэхэ. Нэгэ болон ба олон

					һанамжа хэлэжэ, баталжа шадаха.	удхатай үгэнүүд тухай ойлгосо
40	6.12	Үгын сэхэ удха.	1	Уншаха, харилсаха дуратай байха	Регулятивна: Өөрөө хэшээлэй темэ хэлэхэ, зорилгыень табиха. Познавательна: Олон ондоо уншалга хэрэглэхэ Коммуникативна: сээжээр харилсаха хэрэгтэй сагта монолог зохиохо.	Мэдэсэ: Үгын сэхэ ба шэлжэһэн удха. Шадабари: Үгын сэхэ ба шэлжэһэн удха тухай.
41	12.12	Үгын шэлжэһэн удха.	1 час	Уншаха, харилсаха дуратай байха	Регулятивна: Өөрөө хэшээлэй темэ хэлэхэ, зорилгыень табиха. Познавательна: Олон ондоо уншалга хэрэглэхэ Коммуникативна: сээжээр харилсаха хэрэгтэй сагта монолог зохиохо.	Мэдэсэ: Үгын сэхэ ба шэлжэһэн удха. Шадабари: Үгын сэхэ ба шэлжэһэн удха тухай.
42	13.12	Шалгалтын ажал	1	Тоонтодоо түрэл орондоо дуратай байханаа харуулалга	Регулятивна Өөрынгөө хэжэ байһан юумэ түсэблэхэ Познавательна: Зурагаар шэнжэлжэ бэшэхэ	Зурагаар найруулга бэшэлгэ, алдуугүйгөөр хөөрөжэшье, бэшэшье шадаха ёготой
43	19.12	Омонимууд тухай ойлгосо	1 час	Уншаха, харилсаха дуратай байха	Регулятивна: Өөрөө хэшээлэй темэ зорилго табиха Познавательна: Анализ .синтез хэхэ Коммуникативна : Ойлгоһон юумэеэ сээжээ хэрэглэхэ	Мэдэсэ: Омонимууд тухай , Синонимууд тухай Шадабари:

						Омонимууд тухай Синонимууд тухай ойлгосо Антонимууд тухай ойлгосо
44	20.12	Синоним ууд тухай ойлгосо	1 час	Өөрынгөө хэлэ баян, уран болгохоео оролдохо	Оршон тойрониёе шудалха шадабари: - текст уншажа, асуудалнуудта харюу олохо; - багшатаяа болон нүхэдтэеэ хамта дүн гаргаха; - текстын удха дамжуулха. Харилсаха шадабари: - хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэнэниёе ойлгохо; - уран гоёор уншаха, хөөрэхэ; - классайнгаа үхибүүдтэй, багшатаяа яагаад ажалаа эмхидхэхэ, ямар журамуудые сахиха тухайгаа хэлсэхэ	Синонимууд тухай ойлгосо.
45-46	20.12	Антоним ууд тухай ойлгосо	2	Бэшэмэл текстын удха үзэнэб гэжэ ойлгоно.	Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари: - багшын үгэнэн түсэбөөр, алгоритмаар хүдэлжэ шадаха. Оршон тойрониёе шудалха шадабари: - багшатаяа болон нүхэдтэеэ хамта дүн	хурагшадай мэдэсэ, дадал, шадабари шалгалта. Антонимууд тухай ойлгосо

					гаргаха; Харилсаха шадабари: -классайнгаа үхибүүдтэй, багшатаяа яагаад ажалаа эмхидхэхэ, ямар журамуудыг сахиха тухайгаа хэлсэхэ.	
47	26.12	Хэшээл- мүрүсөөн	1	Өөрынгөө хэүүн ажал сэгнэжэ шадаха	Регулятивна: Багшатаяа хамта һуралсалай түсэб табилга Познавательна Юумэ шэнжэлхэ Коммуникативна:хэлэхэ монолог ба диалог зохоохо	Мэдэсэ: Буряад хэлэнэй үгын баялиг. Шадабари: Лексикэ зүбөөр хэрэглэлгэ
48-49	27.12- 27-12	Үндэһэн буриад ба абтаһан үгэнүүд	2		Регулятивна: Өөрынгөө хэжэ байһан юумэ үйлэнүүдые түсэбэй хүсөөр , алгоритмын үйлэнүүдтэй тааруулха, зэргэсүүлхэ. Познавательна:Анализ синтез хэхэ. Коммуникативна:хүнэйхэлэ хые шагнаха.	Мэдэсэ:Үндэһэн буриад ба абтаһан үгэнүүд Шадабари: Үндэһэн буриад үгэ хэрэглэлгэ. Үндэһэн буриад ба абтаһан үгэнүүд тухай ойлгосо.
50	9.01	Мэргэжэл тэдэй үгэнүүд	1	Өөрынгөө сэдьхэлэй байдал харуулха	Регулятивна: Өөрөө хэшээлэй темэ шэлэхэ Познавательна:Анализ синтез хэхэ Коммуникативна: Хэлэһэн зорилгосо аман	Мэдэсэ: Мэргэжэлтэдэй үгэнүүд тухай ойлгосо Шадабари: Хэлэлгэдээ хэрэглэхэ Мэргэжэлтэдэй үгэнүүд тухай

					бэшгэй хэлэн дээрэ хэлэхэ	ойлгосо
51	10.01	Нютаг үгэнүүд	1час	Түрэл диалектнэ хэлээ шудалха	Регулятивна: Һуралсалай түсэб табиха Познавательна:Олон ондоо уншалга хэрэглэхэ Коммуникативна:монолог диалог зохоохо	Мэдэсэ: Нютаг үгэнүүд тухай Шадабари : Тэрэнээ хэрэглэжэ шадаха
52	10.01	Шалгалт ын ажал	1		Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари: -багшын үгэнэн түсэбөөр, алгоритмаар хүдэлжэ шадаха. Оршон тойрониё шудалха шадабари: - багшатаяа болон нүхэдтээ хамта дүн гаргаха; Харилсаха шадабари: -классайнгаа үхибүүдтэй, багшатаяа яагаад ажалаа эмхидхэхэ, ямар журамуудыё сахиха тухайгаа хэлсэхэ.	һурагшадай мэдэсэ, дадал, шадабари шалгалта
53-54	16.01 17.01	Хуушарһ ан үгэнүүд тухай ойлгосо.	2час	Бур.лит. жэшээнүүдыё бэшэхэ	Регулятивна: Өөрынгөө хэжэ байһан юумэ түсэбэй ёһоор хэрэглэхэ Познавательн:анализ хэхэ Коммуникативна: Хүнүүдэй хэлэхыё шагнаха.ойлгохо,тиин	Мэдэсэ: Хуушарһан үгэнүүд тухай ойлгосо. Шадабари: зүбөөр хэрэглэлгэ

					өөрөнгөө хубилгахаяа бэлэн байха	
55-56	17.01 23.01	Уласхоорондын үгэнүүд	2	Түрэл хэлээ шудалха эрмэлзэлтэй байха	Регулятивна : Багша хурагшатаа түсэб табина Познавательна: Мэдээсэлнүүдэй янза ойлгохо. Коммуникативна:өөрөнгөө Һанал бодол хэрэглэхэ	Мэдэсэ: Уласхоорондын үгэнүүд тухай Шадабари: Үгэнүүдые хэрэглэхэ шадабаритай болохо
57	24.01	Буряад хэлэнэй толинууд	1	Бэшэхэ шадабаритай байха,буулга жа бэшэхэ.	Регулятивна: Өөрөө хэшээлэй темэ зорилго табиha. Познавательна:Олон ондоо уншалга хэрэглэхэ Коммуникативна:хунүүдэй хэлэхые шагнаха,ойлгохо.	Мэдэсэ: Буряад хэлэнэй толинууд Шадабари: толи хэрэглэхэ. Буряад хэлэнэй толи тухай ойлгосо
58-59	24.01 30.01	Үгын бүридэл ба үгын бии бололго.	2	Түрэл хэлэндээ дуратай байха	Регулятивна:ажаябуулга шагнаха. Познавательна: зүб бэшэжэ шадаха. Коммуникативна: Өөрынгөө һанамжа бодол хэлэхэ.	Мэдэсэ: Үгын бүридэл тухай Шадабари:Үгэнүү дые бүридэлөөрнь илгаха шадабаритай болохо.
60-61	31.01 31.01	Үндэһэн ба һуури	2час	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэн ямар	Регулятивна : Өөрөө хэшээлэй темэ шэлэхэ, зорилгыень табиha	Сложно үгэнүүдые зүбөөр бэшцэхэ.

				үүргэтэйб гэжэ ойлгоно.	Познавательна: Шалтагаан хойшолоон хоерой хоорондохи холбоо харуулха Коммуникативна:Өөрынгөө һанамжа хэлэхэ	
62	6.02	Үгын залгабари ба залгалта	1	Хомхой хобдог зан абари гээшэ нүгэл гэжэ ойлгуулха. Эхэ эсэгын уялга тухай бодомжолхо.	Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари: - хэшээлдээ юу хэһэнээ хойно хойноһоонь тоолохо; - юу хэхэ гээшэбиб гэжэ уридшалан хэлэхэ; - өөрынгөө, нүхэдэйнгөө, классайнгаа ажал багшатаяа сугтаа урид зохёогдоһон критеринүүдээр шалгаха;	Шадабари:Анхан һууриин дунда-хи тодо бэшэ Мэдэсэ: Сложно үгэнүүдые зүб бэшэлгэ Шадабари : Үгын бүридэллоор шүүлбэри
63-64	7.02 7.02	Залгалтан ууд	2	Текстын удха дээрэ буянтай, нүгэлтэй хэрэгүүд тухай бодомжолхо.	Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари: -хэшээлдээ юу хэһэнээ хойно хойноһоонь тоолохо; -багшын үгэһэн түсэбөөр, алгоритмаар хүдэлжэ шадаха. Оршон тойрониие шудалха шадабари: - текстын удха дамжуулха. Харилсаха шадабари: -хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо; -уран гоёор уншаха, хөөрэхэ.	Мэдэсэ: Залгалтануудые зүбөөр бэшэхэ Үгын бүридэллоор шүүлбэри
65-66	13.02 14.02	Орёо ба хуряамжа лһан	2час	Хэлэнэй аргаар хажуудахи	Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари: -багшын үгэһэн түсэбөөр,	Мэдэсэ: Сложно үгэнүүдые зүб

		үгэнүүд		хүнтээ харилсанаб, бэшэмэл текстын удха үзэнэб гэжэ ойлгоно.	алгоритмаар хүдэлжэ шадаха.	бэшэлгэ Шадабари: Үгын бүридэлөөр шүүлбэри
67-68	27.02 28.02	Үгэтэй суг бэшэгдэдэг зүйр үгэнүүд	2час	Өөрынгөө хэһэн ажал сэгнэжэ шадаха	Багшын үгэһэн түсэбөөр, алгоритмаар хүдэлжэ шадаха. Оршон тойроние шудалха шадабари: -текст уншажа, асуудалнуудта харюу олохо; - багшатаяа болон нүхэдтээ хамта дүн гаргаха; - текстын удха дамжуулха. Харилсаха шадабари: -хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо; - уран гоёор уншаха, хөөрэхэ.	Үгэтэй суг бэшэгдэдэг зүйр үгэнүүд тухай ойлгосо
69-70	5.03 6.03	Анхан һууриин дундахи тодо бэшэ аялганууд	2	Түрэл хэлэндээ дуратай байха	Регулятивна: Багшатайгаа хамта түсэб табилга Познавательна:анализ ,синтез хэхэ. Коммуникативна: ажаябуулга эмхидхэхэ, хөөрэлдэхэ, хоорондоо	Мэдэсэ: Анхан һууриин дундахи тодо бэшэ аялгануудые зүб бэшэлгэ Шадабари:Дүрим зүбөөр баримталха

					хэлсэхэ	
71	6.03	Үгын бүридэлөөр шүүлбэри	1час	Түрэл дуратайгаар хэлэндээ байха	Регулятивна: Өөрөө хэшээлэй темэ зорилго табиha. Познавательна:анализ синтез хэхэ. Коммуникативна:хэлэхэ .диалог монолог хэрэглэжэ шадаха.	Үгын бүридэлөөр шүүлбэри хэжэ hyрaхa.
72-73	12.03 13.03	Холбуулал тухай ойлгосо	2	Багшатаяа хамта hуралсала зорилго табиha	Регулятивна: багшатаяа хэшээлэй темэ, зорилго шэлэхэ. Познавательна:Олон янзын уншалга хэхэ. Коммуникативна: Өөрынгөө hанал бодол хэрэглэхэ.	Мэдэсэ: Холбуулал тухай ойлгосо. Шадабари: Холбуулал ба мэдүүлэл хоёрые илгаруулжа шадаха.
74-75	13.03 26.03	Мэдүүлэл . Удхын сохилто	2	Уншаха,харил саха дуратай байха	Регулятивна: Өөрөө хэшээлэй темэ хэлэхэ зорилгыень табиha. Познавательна:ондоо текстнүүд сооhоо өөртөө мэдээсэл олохо. Коммуникативна: Өөрынгөө hанал бодол hанамжа хэлэжэ, баталжа шадаха.	Мэдэсэ: Мэдүүлэл тухай ойлгосо. Шадабари: Элдэб мэдүүлэлнүүдые зүб хэрэглэхэ шадабаритай болгохо.
76-77	27.03. 27.03	Мэдүүлэл нүүдэй илгаа	2час	Бэшэхэ шадабаритай байха, буулгажа бэшэхэ, шагнажа абаад бэшэхэ,	Регулятивна: Багшатайгаа хамта түсэб табилга Познавательна:анализ ,синтез хэхэ.	Мэдүүлэлнүүдэй илгаа тухай ойлгосо. Хөөрэхэн , асууhан, идхaхан мэдүүлэлнүүдэй

				өөрөө зохион бэшэх.	Коммуникативна: ажаябуулга эмхидхэх, хөөрэлдэх, хоорондоо хэлсэх	илгаа Шадабари: Хөөрхэн, асууһан, идхэһан мэдүүлэлнүүдые илгаруулжа хургаха, хоторхойгоор уншажа хургаха.
78	2.04	Шалгалтын ажал	1			
79	3.04	Шангадхэһан мэдүүлэлнүүд	1	Уншаха, харилсаха дуратай байха	Регулятивна: Өөрөө хэшээлэй темэ зорилго табиха Познавательна: шалтагаан хойшолон хоерой хоорондохи холбоо харуулха. Коммуникативна: Өөрынгөө һанал бодол, һанамжа хэлэхэ	Мэдэсэ: Шангадхэһан мэдүүлэл тухай ойлгосо Шадабари: Мэдүүлэлнүүдые зүбөөр интонацитайгаар уншалга
80-81-82	3.04 9.04 10.04	Мэдүүлэлэй шухала гэшүүд.	3	Хэлэеэ уран ,баян,тодо болгохо.	Регулятивна: Өөрөө хэшээлэй темэ, зорилго табиха. Познавательна: олон ондоо уншалга хэрэглэхэ Коммуникативна: өөрынгөө һанал бодол, һанамжа хэлэжэ, баталжа шадаха.	Мэдэсэ: Мэдүүлэлэй шухала гэшүүд тухай ойлгосо Шадабари: Мэдүүлэлэй гэшүүдээр шүүлбэри хэжэ шадаха.
83-84	10.04 16.04	Хуряангы мэдүүлэлнүүд	2час	Хүнэй аман ба бэшэгэй хэлэлгын онсо өөрэ	Бэеэ гуримшуулаад ябаха шадабари: -өөрынгөө, нүхэдэйнгөө, классайнгаа ажал багшатаяа	Мэдэсэ: Хуряангы ба дэлгэрэнгы

				байһые ойлгоно (аянга, хэлэлгын темп, үгэнүүдэй болон сэглэлтын тэмдэгүүдэй үүргэ).	сугтаа урид зохёогдоһон критеринүүдээр шалгаха; -багшын үгэһэн түсэбөөр, алгоритмаар хүдэлжэ шадаха. Оршон тойрониие шудалха шадабари: - зураг хаража гү, али текст уншажа, асуудалнуудта харюу олохо; - текстын удха дамжуулха. Харилсаха шадабари: -уран гоёор уншаха, хөөрэхэ.	мэдүүлэл зохеохо Шадабари: Юрэ хөөрэхэн, асууһан ба идхалан мэдүүлэлнүүдые илгаруулжа хураха. Хуряангы ба дэлгэрэнгы мэдүүлэл тухай ойлгосо
85	17.04	Дэлгэрэнгы мэдүүлэл нүүд	1	Хүнэй аман ба бэшгэй хэлэлгын онсо өөрэ байһые ойлгоно.	Бэеэ гуримшуулаад ябаха шадабари: -өөрынгөө, нүхэдэйнгөө, классайнгаа ажал багшатаяа сугтаа урид зохёогдоһон критеринүүдээр шалгаха; Оршон тойрониие шудалха шадабари: - номоор хүдэлхэ (номой гаршагай, тусгаар тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо); - зураг хаража гү, али текст уншажа, асуудалнуудта харюу олохо; - багшатаяа болон нүхэдтэеэ хамта дүн гаргаха; - үгөөр хэлэгдэхэн ойлгосо схемэ, таблица, модель болгохо. Тиин һөөргэнь модель соо харуулаатай	Дэлгэрэнгы мэдүүлэлнүүд тухай ойлгосо. Хуряангы ба дэлгэрэнгы мэдүүлэл тухай ойлгосо. Шадабари: Юрэ хөөрэхэн, асууһан ба идхалан мэдүүлэлнүүдые илгаруулжа хураха. Грамматическа хуури оложо хураха.

					ойлгосо үгөөр хэлэхэ; - текстын удха дамжуулха. Харилсаха шадабари: -хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо; -уран гоёор уншаха, хөөрэхэ.	
86-87	17.04 23.04	Мэдүүлэл эй юрын гэшүүд: нэмэлтэ	2	өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэн ямар үүргэтэйб гэжэ ойлгоно.	Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари: -багшатая хамта хэшээлэйнгээ зорилго табиха; -хэшээлдээ юу хэһэнээ хойно хойноһоонь тоолохо; - юу хэхэ гэшэбиб гэжэ уридшалан хэлэхэ; Оршон тойрониё шудалха шадабари: - номоор хүдэлхэ (номой гаршагай, тусгаар тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо); - зураг хаража гү, али текст уншажа, асуудалнуудта харюу олохо; Харилсаха шадабари: - өөрынгөө ханаа бодол аман хэлэлгээр, тийхэдэ багахан текст зохёожо, бэшэгэй хэлэлгээр харуулха;	Мэдүүлэлэй юрын гэшүүдтухай ойлгосо. Шадабари: Юрэ хөөрэхэн, асууһан ба идхалан мэдүүлэлнүүдые илгаруулжа хураха. Грамматическа хуури оложо хураха. Мэдүүлэлэй юрын гэшүүд: нэмэлтэ тухай ойлгосо. Падежэй асуудалнуудые дабтаха.
88	24.04	Элирхэйл эгшэ тухай ойлгосо	1час	Аянга, хэлэлгын темц, үгэнүүдэй болон	Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари: -багшатая хамта хэшээлэйнгээ зорилго табиха;	Мэдэсэ: Элирхэйлэгшэ тухай ойлгосо Шадабари:Элирхэ

				сэглэлтын тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо.	-юу хэхэ гээшэбиб гэжэ уридшалан хэлэхэ; Оршон тойроние шудалха шадабари: - номоор хүдэлхэ (номой гаршагай, тусгаар тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо); -текст уншажа, асуудалнуудта харюу олохо; - текстын удха дамжуулха. Харилсаха шадабари: - хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо; -уран гоёор уншаха, хөөрэхэ;	йлэгшэ мэдүүлэл соо хэрэглэхэ шадаха.
89-90	30.04 7.05	Ушарлагша тухай ойлгосо	2час	өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэн ямар үүргэтэйб гэжэ ойлгоно (хэлэнэй аргаар хажуудахи хүнтээ харилсанаб, бэшэмэл текстын удха үзэнэб гэжэ ойлгоно), хүнэй аман ба бэшэгэй хэлэлгын онсо өөрэ байһые	Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари: -хэшээлдээ юу хэхэнээ хойно хойноһоонь тоолохо; -багшын үгэһэн түсэбөөр, алгоритмаар хүдэлжэ шадаха. Оршон тойроние шудалха шадабари: -текст уншажа, асуудалнуудта харюу олохо; -багшатаяа болон нүхэдтээ хамта дүн гаргаха; -үгөөр хэлэгдэһэн ойлгосо таблица, модель болгохо. Тиин һөөргэнь модель соо харуулаатай ойлгосо үгөөр хэлэхэ;	Мэдэсэ: ушарлагша тухай ойлгосо Шадабари: ушарлагша мэдүүлэл соо хэрэглэхэ шадаха.

				ойлгоно (аянга, хэлэлгын темп, үгэнүүдэй болон сэглэлтын тэмдэгүүдэй үүргэ).	- текстын удха дамжуулха. Харилсаха шадабари: -хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо; -уран гоёор уншаха, хөөрэхэ; -классайнгаа үхибүүдтэй, багшатаяа яагаад ажалаа эмхидхэхэ, ямар журамуудые сахиха тухайгаа хэлсэхэ.	
91	8.05	Мэдүүлэл эй нэгэ түрэл гэшүүд	1	Бэшэмэл текстын удха үзэнэб гэжэ ойлгоно.	Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари: -багшын үгэһэн түсэбөөр, алгоритмаар хүдэлжэ шадаха. Оршон тойрониие шудалха шадабари: - багшатаяа болон нүхэдтээ хамта дүн гаргаха; Харилсаха шадабари: -классайнгаа үхибүүдтэй, багшатаяа яагаад ажалаа эмхидхэхэ, ямар журамуудые сахиха тухайгаа хэлсэхэ.	Мэдэсэ: Мэдүүлэлэй нэгэ түрэл гэшүүд тухай ойлгосо. Шадабари: сэглэлтыг тэмдэгүүдые табижа хураха.
92	8.05	Хандалга тай мэдүүлэл	1час	Буряад сэдьхэлтэй гээр хүмүүжэхэ хэшээлнүүд. Би буряадби гэомогорхол түрүүлхэ.	Оршон тойрониие шудалха шадабари: -текст уншажа, асуудалнуудта харюу олохо; - багшатаяа болон нүхэдтээ хамта дүн гаргаха;	Мэдэсэ: Хандалга тухай мэдэхэ Шадабари : Тэрэниие хэрэглэхэ. Хандалга тухай ойлгосо. Тэрэнэй

					- текстын удха дамжуулха. Харилсаха шадабари: -хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо; - уран гоёор уншаха, хөөрэхэ; - классайнгаа үхибүүдтэй, багшатаа яагаад ажалаа эмхидхэхэ, ямар журамууды сахиха тухайгаа хэлсэхэ.	сэглэлтын тэмдэгүүд
93	14.05	Сэхэ хэлэлгэ тухай ойлгосо	1час	Хүнэй аман ба бэшгэй хэлэлгын онсо өөрэ байһые ойлгоно (аянга, хэлэлгын темп, үгэнүүдэй болон сэглэлтын тэмдэгүүдэй үүргэ).	Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари: -өөрынгөө, нүхэдэйнгөө, классайнгаа ажал багшатаа сугтаа урид зохёогдоһон критеринүүдээр шалгах; -багшын үгэнэн түсэбөөр, алгоритмаар хүдэлжэ шадаха. Оршон тойроние шудалха шадабари: - зураг хаража гү, али текст уншажа, асуудалнуудта харюу олохо; - текстын удха дамжуулха. Харилсаха шадабари: -уран гоёор уншаха, хөөрэхэ.	Сэхэ хэлэлгэ тухай ойлгосо. Сэглэлтын тэмдэгүүдые табижа хураха.
94	15.05	Шалгалтын хүдэлмэри	1	Хүнэй аман ба бэшгэй хэлэлгын онсо өөрэ байһые ойлгоно.	Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари: -өөрынгөө, нүхэдэйнгөө, классайнгаа ажал багшатаа сугтаа урид зохёогдоһон критеринүүдээр шалгах; Оршон тойроние шудалха	Шадабри: Алдуугүйгөөр, зүб бэшэжэ шадаха. хурагшадай дадал шадабари, мэдэсэ

					шадабари: - багшатаяа болон нүхэдтээ хамта дүн гаргаха; Харилсаха шадабари: -уран гоёор уншаха, хөөрэхэ.	шалгалта
95-96	15.05 21.05	Хэлэлгын стиль тухай ойлгосо	2	өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэн ямар үүргэтэйб гэжэ ойлгоно.	Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари: -багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табиха; -хэшээлдээ юу хэһэнэ хойно хойноһоонь тоолохо; Оршон тойроние шудалха шадабари: номой гаршагай, тусгаар тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо; Харилсаха шадабари: - өөрынгөө ханаа бодол аман хэлэлгээр харуулха;	Мэдэсэ:Уран найханай стиль тухай ойлгосо. Шадабари:Литература –яряанай стильтэй рассказ: «Экскурсида», «Дайнай ветерануудтай уулзалга», «Классай суглаан» г.м.
97-98	22.05 22.05	Үгүүлэлэй удха	2	Оршон тойронхи байгаали тухай, тоонто нютаг тухай бодомжолхо	Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари: -юу хэхэ гээшэбиб гэжэ уридшалан хэлэхэ; Оршон тойроние шудалха шадабари: - номоор хүдэлхэ, зураг хараад. Оршон тойронхи байгаали тухай рассказ зохёожо һураха. Харилсаха шадабари: хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо;	Үгын бүридэлөөр шүүлбэри Мэдүүлэлэй гэшүүдээр шүүлбэри Сэхэ хэлэлгэ
99-	28.05	Шалгалт	2	Аянга,	Бээ гуримшуулаад ябаха	Шалгалтын ажал,

100	29.05	ын ажал		хэлэлгын темц, үгэнүүдэй болон сэглэлтын тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо.	шадабари: -хэшээлдээ юу хэһэнээ хойно хойноһоонь тоолохо; Оршон тойрониие шудалха шадабари: - текстын удха дамжуулха. Харилсаха шадабари: -уран гоёор уншаха, хөөрэхэ; -классайнгаа үхибүүдтэй, багшатаяа яагаад ажалаа эмхидхэхэ, ямар журамуудые сахиха тухайгаа хэлсэхэ.	хурагшадай дадал шадабари шалгалта
101- 102	29.05	Шалгалт ын ажалай анализ	2	Бэшэмэл текстын удха үзэнэб гэжэ ойлгоно.	Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари: -багшын үгэһэн түсэбөөр, алгоритмаар хүдэлжэ шадаха. Оршон тойрониие шудалха шадабари: багшатаяа болон нүхэдтээ хамта дүн гаргаха; Харилсаха шадабари: багшатаяа жэлэй дүн гаргаха.	Шалгалтын ажал, хурагшадай дадал шадабари шалгалта
		хамта	102 час			

6 класс

Түсэблэн үрэ дүнгүүд үзэхэ һуралсалай курста

Шухала шадабаритай ба дадалтай болголго

Зургаадахи класс дүүргэхэдээ, һурагшад иимэ шадабаритай болон дадалтай болохо ёһотой:

- Олон удхатай үгэнүүдэй илгаае мэдэхэ, хэлэлгэдээ зүбөөр хэрэглэхэ. Словарь хэрэглэжэ, хүшэр үгэнүүдэй тайлбари хэжэ шадаха.
- Зургаадахи класста үзэһэн хэлэ үгын хубинууд ба тэдэнэй грамматическа шэнжэнүүдые найнаар мэдэхэ. 6 класста үзэһэн хүшэр үгэнүүдэй бэшгэй дүримүүдые мэдэхэ, хэлэлгэдээ зүбөөр хэрэглэжэ шадаха.
- һурагшад юумэнэй, тэмдэгэй, тоогой нэрэнүүдые, дайбар үгэнүүдые хэлэлгэдээ зүбөөр хэрэглэжэ шадаха зэргэтэй.
- Орёо түсэб зохоохо. Дэлхэйн байгаалида гү, али ямар нэгэн юумэн тухай тобшоор, зүбөөр юрэ хөөрэхэ, бэшэхэ.
- Сочинени бэшэхэ материалаа суглуулха, зүбөөр һанал бодолоо удаа дараалан бэшэхэ шадабаритай болохо.

Тус программа соо лексикологи ба фразеологи гэхэн сэдбүүдтэ онсо һуури үгтэнэ. Бурад хэлэнэй үгын баялиг, тэрэниие баяжуулха гол аргууд, хэлэнэй уран аргууды: эпитет, метафора, синекдохэ, гиперболэ – эдэ бүгэдые һурагшад эдэбхитэйгээр хэрэглэжэ һураха ёһотой. Лексикологёор мэдэсэнүүд морфологи, синтаксисые шудалха үедөө нэмэгдэхэ, бэхижүүлэгдэхэ. Бурад литературы хэшээлнүүдтэ зохёолой хэлэнэй шүүмжэлгэ хэхэдэ, лексикээр хүдэлмэри ябуулагдаха болоно. Түрэл хэлэнийнгээ арга боломжые, тодо, хурса, урание улам бүри дүүрэнээр хэрэглэжэ һургаха шухала. Һурагшадые лексическэ шүүлбэридэ һургаха хэрэгтэй.

Морфологи шудалан үзэхэдөө, һурагшад үгын бүридэл ба үгын бии болодог аргуудтайнь танилсана. Үгын удхата хубинууд – үндэһэн ба залгабаринуудай үүргэ тухай, үгэнүүдые холбодог арга зэбсэгынь болохо залгалта тухай ойлгосо һурагшадта үгэхэ, үгы ганса бүридэлөөрнь шүүлбэрилжэ һураха бэшэ, мүн баһа ямар үгэһөө яагаад бии болоһыень ойлгуулха шухала юм. Үгын бүридэлөөр ба үгын бии бололгоор шүүлбэридэ наринаар хандаха, зүб бэшэлгэтэйн холбоотойгоор хараха. Хэлэлгын хубинуудай морфологическа шэнжэнүүдые ойлгон, тэдэнэй хоорондох адли ба ондоо зүйлнүүдые мэдэжэ абаха зорилго табигдана.

Үхибүүнэй өөрын хүгжэлтын дүүнгүүд (личностные результаты):

- өөрынгөө сэдхэлэй байдал түрэл хэлэн дээрээ хэлэхэ;
- оршон тойронхи байгаалиин, тиихэдэ хажуудахи хүнүүдэйнгээ байдал ойлгохо, тэдэндэ өөрынгөө хандаса, хүнүүдые дэмжэһэнээ, тэдэндэ туһалһанаа түрэл хэлэн дээрээ харуулха;
- өөрынгөө хэлэ уран, баян, тодо, сэбэр болгохоёо оролдохо;
- тоонтодоо, түрэл орондоо дуратай байһанаа, өөрынгөө хандаса харуулха;
- уншаха, харилсаха дуратай байха;
- бэшэхэ шадабаритай байха, буулгажа бэшэхэ, шагнажа абаад бэшэхэ, өөрөө зохёон бэшэхэ;
- өөрынгөө сэдхэлэй байдал тухай, тиихэдэ үзэһэн юумэнууд тухайгаа бэшэжэ (эссе жанрын түхэлөөр) харуулха;

- түрэл хэлээс шудалха эрмэлзэлтэй байха;
- өөрынгөө хэһэн ажал сэгнэжэ шадаха.

Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари (регулятивные УУД):

- өөрөө хэшээлэй темэ хэлэхэ, зорилгыень табиха;
- багшатаа сугтаа һуралсалай проблемнэ асуудал яаж шийдхэхэ тухайгаа хөөрэлдэн, тусхай түсэб табиха;
- өөрынгөө хэжэ байһан үйлэнүүдые түсэбэй, алгоритмын үйлэнүүдтэй тааруулха, зэргэсуулхэ, тиин өөрынгөө ажаябуулга шалгаха, сэгнэхэ, зүб болгохо;
- өөрынгөө, ондоо хүнүүдэй, классайнгаа ажал тусхай критеринүүдээр шалгаха, хэр зэргэ шадабаритай болобобиб гэжэ элирүүлжэ һураха, критеринүүдые зохёохо;

Оршон тойрониин шудалха шадабари (познавательные УУД):

- текстээр дамжуулагдаһан мэдээсэлнүүдэй янза (виды информации) ойлгохо; юун тухай хэлэгдэнэб, удхань амар бэ, идейнь ямар бэ?
- олон ондоо янзын уншалга хэрэглэхэ;
- ондо ондоо түхэлтэй текстнууд (текст, схема, таблица, зураг) сооһоо өөртөө мэдээсэл олохо;
- үгөөр хэлэгдэһэн ойлгосо схемэ, таблица, модель болгохо, тиин һөөргэнь модель соо харуулаатай ойлгосо үгөөр хэлэхэ;
- анализ, синтез хэхэ;
- шалтагаан хойшолон хоёрой хоорондох холбоо харуулха, тодоруулан зохёон тогтоохо;
- бодомжолхо.

Харилсаха шадабари (коммуникативные УУД):

- хэлэлгыш зорилгоһөө дулдыдуулан өөрынгөө һанал бодол амин ба бэшэгэй хэлэн дээрэ харуулха;
- хэлэхэ, харилсаха зорилгоһоо үндэһэлэн, хэрэгтэй сагта монолог үг, али диалог хэрэглэжэ шадаха;
- өөрынгөө һанал бодол, һанамжа хэлэжэ, баталжа шадаха;
- хүнүүдэй хэлэһые шагнаха, ойлгохо, тиин өөрынгөө һанал бодол хубилгахаяа бэлэн байха;
- ажаябуулга эмхидхэхэдээ, хөөрэлдэжэ, хоорондоо хэлсэжэ, нэгэ һанал бодолдо ерэхэ;
- асуудалнууды табиха.

Энэ программа соо буряад арадай соёл, болбосорол, түүхэ, абари зан, ёһо заншал гэхэ мэтэ ойлгосонууд багаһанаар оруулагданхай.

4. Буряад хэлэнэй грамматика сомороор, хуряангыгаар үгтэнхэй. Жэшээлхэдэ: морфологи ганса 6-дахи класста үзэхэ, синтаксис 7-8-дахи классуудта үзэхэ.
5. Бэшэгэй дуримүүд тобшоор, богонёор үгтэжэ, тэдээндэ тааруулан, мэдүүлэлнүүд гол түлэб уран зохёол болон арадай аман зохёолһоо абтаа.
6. Энэ шэнэ ном соо темэ бүхэнэй удаа упражненинүүд, даабаринууд дурадхагдана.

Программын байгуулга (бүридэл) ба удха

Буряад хэлэнэй багшанарай, хүмүүжүүлэгшэдэй урда табигдаха шухала зорилгонууд:

- ургажа ябаа залуу үетэндэ эрдэм болбосоролой үндэнэ хууриие гүнзэгыгөөр ба бата бэхээр үгэхэ;
- хурагшадые Буряад республикын гүрэнэй аман ба бэшэгэй хэлэтэй болгохо;
- ниитын болон ажахын хэрэгтэ түрэлхи хэлээ хэрэглүүлжэ хургаха;
- арадайнгаа түүхэ, аман зохеолойнь баялиг, ёһо заншал, соёл болбосорол – эдэ бүгэдэндэ түшэглэн, тэдэниие хургажа, хугжөөжэ, хүмүүжүүлжэ, буряад үндэнэ яһатанай гүнзэгы мэдэрэл бүрилдүүлхэ.

Тус зорилгорнуудһаа дулдыдан, буряад хэлэ заажа байһан багшанарай урда иимэ шухала эрилтэнүүд табигдана:

1. Нэн турүүн түрэлхи хэлээ заажа байһан багша хадаа өөрөө хэлэ бэшэгэй талаар үндэр хэмжээнэй эрдэм мэдэсэтэй, болбосорол ехэтэй, хэлэ бэшэгэй эрдэмэй, тэрэ тоодо буряад хэлэнэй саашанхи хүгжэлтын гол зорилгонуудые гүнзэгыгөөр ойлгохо ёһотой;

2. Хурагшадай эрдэм мэдэсын эрилтэнүүдэй стандарт ба программа шудалжа, багша буряад хэлэ заалгы тусэблэхэ;

3. Хуралсалай жэлэй эхиндэ багша класс бүхэндэ хурагшадай мэдэсэ шадабариин хэмжэээ элирүүлхэ зорилготойгоор хэдэн ондоо түхэлэй шалгалтын хүдэлмэринүүдые дүүргүүлхэ: грамматическа даабаринуудтай диктантнуудые, зохёолго ба найруулгануудые бэшүүлжэ, тестнүүдые дүүргүүлжэ, анкетэнүүдэй асуудалнуудта харюусуулжа болохо; аман шалгалта үнгэргэхэ; үзэгдэнэ темээр шалгалтын асуудалнуудта харюунуудые шагнаха; хөөрэлдөө эмхидхэхэ болон бусад эдэ даабаринуудые дүүргэлгын дүнгүүд хурагшадай мэдэсэ, шадабари, хүгжэлтые гү, али программын эрилтэнүүдһээ гээгдэлхэ зүбөөр гэршэлдэг. Эндэнэ уламжалан, багша класс бүхэндэ хурагша бүхэнтэй хуралсалай жэл соо хэхэ ажалаа багсаан эмхидхэхэ.

4. Хурагша бүхэнэй эрдэм мэдэсын хэмжээн адли бэшэ, тиимэнэ хэшээлэй алишье шатада хурагшын мэдэсын хэмжээндэ тааруугаар даабаринуудые дүүргүүлхэ.

5. Хурагшадые хургаха, хугжөөхэ, хүмүүжүүлхэ зорилгонууд түрэлхи хэлэнэй, уран зохёолой хэшээлнүүдтэ нягта холбоотойгоор элдэб онол аргуудаар, жэшээлхэдэ: интегрированнэ аргаар гэхэ гү, али заагдажа байгаа предметүүд хоорондын харилсаанай аргаар бээлүүлэгдэхэ ушартай. Эндэ 2006, 2011 онуудта гараһан «Буряад хэлэнэй сахим хураха ном» (электронно ном) доторхи тон баян, хэрэгтэй материалнуудые зүбөөр бэе бээтэйнэ тааруулан холбожо шадабал, багшанарташье, хурагшадташье нилээд аша үрэтэй ба һонирхолтой байха.

6. Хэлэлгын культура (соёл) дээшэлүүлхэ, гүнзэгырүүлхэ, зохёохы ба холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгын хүдэлмэринүүдые хэшээлэй алишье шатада хараалха, түсэблэхэ.

7. Хурагшадые хургалга, хүгжөөлгэ, хүмүүжүүлгын зорилгонуудые сагай эрилтэдэ таарамаар бээлүүлхын тула, буряад хэлэ ба уран зохёол заажа байһан багшанар өөрынгөө эрдэм мэдэсые, дүй дүршэлые саг үргэлжэ дээшэлүүлжэ, методикодо, психологидо ба дидактикада бии боложо, хэблэгдэжэ байдаг эрдэмтэдэй, шэнэдхэгшэ багшанарай шэнжэлэлгын хүдэлмэринүүдые, шэнэ дурадхалнуудые ба түрүү дүй дүршэл үзэжэ, шүүмжэлжэ, ажал хүдэлмэридөө нэбтэрүүлжэ байха.

Буряад хэлэнэй, тэрэниие шэнжэлдэг эрдэм ухаанай хүгжэлтыг хараадаа абан, Россин эрдэм хуралсалай түсэбтэ (учебный план) баримталан, мүнөө үедэ хэрэглэгдэдэг программын үндэһөөр «Буряад хэлэнэй» стандартта тааруулан, программа зохёогдобо.

Зорилгонууд

1. *Нурагшадыг литературна хэлэндэ хургалга.* Абянуудыг зүбөөр үгүүлхэ, үгэнүүдэй лексическэ удхыг зүб ойлгохо, удхын сохилто зүбөөр хэрэгдэхэ дадалтай болгохо. Мэдүүлэл соо хэрэглэгдэһэн үгэнүүд нуури байрала зүбөөр олоһон, удхынгаа талаар бэе бэетээ зүбөөр холболдонхой байха ёһотой. Нютаг хэлэнэй онсо илгаануудта анхаралаа хандуулха: алибаа нютагта тус үгыг гү, али абыаг иигээд үгүүлдэг, харин литературна хэлэндэ иимээр үгүүлдэг гэжэ зэргэсүүлэн ойлгуулха шухала.

2. *Нурагшадай үгын нөөсгэ арьбажуулга ба мэдүүлэл зохёолгыг хүгжөөлгэ.* Уран зохёол, сонин, сэтгүүлнүүдыг уншадаг нурагшын хэлэн тодо сэбэр, үгэ баянтай, мэдүүлэлнүүдыг зүбөөр найруулха дадалтай байдаг. Хүшэр удхатай үгэнүүдыг ойлгуулжа хэрэглүүлхэ шухала, словарна хүдэлмэри хэшээл бүхэндэ эмхидхэгдэжэ байха ёһотой. Хэрбээ нурагшада ойлгогдосогүй үгын байбалнь, «Буряад хэлэнэй сахим нураха ном» соо «Толи» гэхэн бүлэг нээбэл, багшанарай ба нурагшадай хэрэглэхэ 14 зүйлэй толинуудыг ашаглан, хэрэгтэй үгэнүүдэй зүб бэшэлгэ, оршуулга, тайлбаринь олдохо аргатай.

3. *Холбоо хэлэлгэдэ хургалга.* Буряад хэлэ заалгын гол зорилгонуудай нэгэн – хүнүүдэй хоорондоо харилсаха арга боломжо гүнзэгээрүүлгэ, ханал бодолоо зүбөөр, үгэ баянтайгаар дамжуулха шадабари хүгжөөлгэ. Энэ шадабари болон дадал буряад хэлэнэй, уран зохёолой ба дунда нуруулида үзэгдэжэ байгаа бүхы предметүүдээр хэшээлнүүдтэ хэлэлгэ хүгжөөхэ элдэб даабаринуудыг нурагшадаар дүүргүүлхэдэ бэхжүүлэгдэдэг. Зохёолго болон найруулга бэшэхын тула нурагшад хүдэлмэрингөө сэдэб зүбөөр шэлэн олохо, гол удхыг тодоор ойлгохо, юрын гү, али орёо түсэб зохёожо шадаха дүршэлтэй болохо ёһотой. Үгэнүүдэй удхыг, тэдэнэй холбоог, хэлэлгын уран аргуудыг зүбөөр хэрэглэхэ. Оролто хубия – шухала хубида, түгэсхэлдэ гуримтайгаар шэнжэлэн орожо, зохёолгоёо бэшэхэ.

6-дахы класс (70 час)

Оролто хэшээл. Буряад хэлэн- Буряад Республикын гүрэнэй хэлэн (1 час)

Табадахи класста үзэхэнөө дабталга (5час)

Дабтагдаха сэдэбүүд: Фонетикэ, графика, бэшгэйдүрим. Лексикэ. Үгын бүридэл. Үгын биибололго. Темэ дабталга, бүридхэл.

Шалгалтын диктант (2 час).

Фразеологи (2час)

Фразеологи тухай юрэнхы ойлгосо. Фразеологическа тааралнуудай гол шэнжэнүүд.

Ямар хэлэнһээ абтаһан үгэб гэжэ мэдэхэ болохо. Абтаһан, нютагай, мэргэжэлтэнэй, хуушарһан үгэнүүдыг илгаруулха шадабаритай болгохо. нурагшад хэлэлгэдэ фразеологическа тааралнуудыг хэрэглэжэ нураха уялгатай.

Хэлэлгын хубинууд тухай ойлгосо (1 час)

Морфологи. Хэлэлгын хуби тухай ойлгосо. Бээ дааһан хэлэлгын хубинууд. Туһалагша хэлэлгын хубинууд. Тусхай хэлэлгын хуби.

Юумэнэй нэрэ (18 час)

Эхин классуудта үзэхэнөө дабталга.

Юумэнэй нэрын удха шанар ба грамматическа гол тэмдэгүүдын. Юумэнэй нэрын синтаксическа үүргэ. Юумэнэй нэрыг хандалга болгон хэрэглэлгэ.

Юумэнэй нэрэнүүдэй хүниег ба юумэнүүдыг тэмдэглэлгэ.

Тусхайта ба юрын юумэнэй нэрэнүүд.

Газар зүйн нэрэнүүдые (түби дэлхэйн, нуур далайн, хада уулын, орон нютагай, город тосхой, талмай, гудамжа мэтын нэрэнүүдые), түүхын ушаралнуудай, хайндэрнүүдэй, дурасхаалта үдэрнүүдэй нэрэнүүдые ехэ үзэгөөр эхилжэ бэшэлгэ.

Ном, дэбтэр, газетэ журнал, зураг, кинофильм, зүжэг, литературы ба хүгжэмэй зохиолнуудай нэрэнүүдые ехэ үзэгөөр эхилжэ бэшэлгэ. Эдэ нэрэнүүдые кавычкаар текст соо илгалга.

Нэгэнэй ба олоной тоо.

Зохилдол. Падежэй залгалтануудай һууриин зөөлэн хашалганай, дифтонгын, удаан ба сохилтотой аялганай, хэлэнэй узуурай хашалганай удаа түхэлөө хубилгадаг ушарнууд. Падежнүүдэй залгалтануудые залгаханда, зарим юумэнэй нэрэнүүдэй һуурида болодог хубилалтанууд. Падежэй залгалтануудые зүб бэшэлгэ.

Юумэнэй нэрын нюурта ба өөртэ хамадал, тэдэнэй залгалтануудые зүб бэшэлгэ.

Хэрэггүй газарта нэгэ үгээ дабтахгүйн тула дүтэрхы удхатай юумэнэй нэрэнүүдые хэлэлгэ соогоо хэрэглэжэ шадаха дадал.

Падежнүүдэй ба хамаадалай залгалтануудые зүбөөр хэлэхэ, бэшэхэ шадабаритай болгохо

Тэмдэгэй нэрэ (6 час)

Тэмдэгэй нэрын удха ба грамматическа шэнжэнь.

Шанарта ба харилсаата тэмдэгэй нэрэнүүд.

Тэмдэгэй нэрын бии бололго. Тэмдэгэй нэрэ бии болгодог суффикснуудые зүб бэшэлгэ.

Тэмдэгэй нэрэнүүдые зохилдуулха, хамаадуулха шадабаритай болголго.

Дүтэрхы удхатай тэмдэгэй нэрэнүүдые хэлэлгэ соогоо хэрэглэлгэ.

Тоогой нэрэ (8час)

Тоогой нэрэ тухай ойлгосо. Тоолоһон, дугаарлаһан, баглуулһан, суглуулһан тоогой нэрэнүүд. Тоолоһон тоогой нэрын һүүлэй хашалган.

Дугаарлаһан, баглуулһан, суглуулһан тоогой нэрэнүүдые бии болгодог суффикснуудые зүб бэшэлгэ. Юрын ба бүридэмэл тоогой нэрэнүүд. Хэлэлгэ соо баглуулһан тоогой нэрын хубаарилһан ба баглуулһан удха шанар зүбөөр хэрэглэжэ шадалга.

Тоолоһон, дугаарлаһан, баглуулһан тоогой нэрэнүүдые элирхэйлэгшэ, суглуулһан тоогой нэрые нэрлүүлэгшэ болгон хэрэглэлгэ.

Тоогой нэрэнүүдые зүбөөрүгүүлэлгэ. Тоогой нэрэнүүдые хэлэлгэдээ зүбөөр хэлэхэ, бэшэхэ шадабаритай болгохо.

Түлөөнэй нэрэ (8час)

Түлөөнэй нэрэ тухай ойлгосо. Түлөөнэй нэрэнүүдэй илгарал. Түлөөнэй нэрэнүүдые мэдүүлэлэй элдэб гэшүүдэй үүргээр хэрэглэлгэ.

Түлөөнэй нэрэнүүдые хэлэлгэдээ зүбөөр хэрэглэлгэ. Түлөөнэй нэрэнүүдые мэдүүлэлнүүдые холболгодо зүбөөр хэрэглэжэ һуралга.

Дайбар үгэ (4час)

Дайбар үгэнүүдэй удха ба грамматическа шэнжэнүүдын. Дайбар үгэнүүдэй удхаараа илгарал. Дайбар үгэнүүдые мэдүүлэлэй ушарлагшадай ба хэлэгшын үүргээр хэрэглэлгэ.

Дайбар үгэнүүдэй бии болохо аргууд. Дайбар үгэнүүдые мэдүүлэлнүүд соо зүбөөр хэрэглэхэ шадабаритай болгохо.

Дабталга (5 час)

Холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгэ (10 час)

Үзэхэн текстнүүдые (хуби хубьярнь), хэлэлгын стиль, темэ, холбоотой хөөрөөнэй гол удха дабталга. Хэрэгэй стиль тухай юрэнхы хөөрэлдэлгэ.

Байгаалие гү, али ямар нэгэн бодото байдалые тодорхойлон харуулхан удхатай юрэ хөөрэхэн текстээр изложени бэшэлгэ.

Шудалан үзэжэ байгаа литературна зохеолой хэһэгээр дэлгэрэнгы ба хуряангы изложени бэшэлгэ.

Хараһан фильмын, зүжэгэй, радиодамжуулгын удхаар өөрынгөө һанамжа оруулалсан, дэлгэрэнгы ба хуряангы изложени бэшэлгэ.

Ямар нэгэн юумые, байгаалие ажаглан хадуужа абаһанаа тодорхойлон, мүн зураг хаража бэшэхэн сочинени.

Литературна геройн характеристикэ хөөрөжэ үгэлгэ.

Уншаһан рассказ, шүлэг, статья тухай һанамжаяа бэшэлгэ.

Юрын конструкцитай мэдүүлэлнүүдһээ бүридэхэн багахан рассказые ородһоо буряад хэлэн дээрэ оршуулга.

Холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгэ Текст ба тэрэнэй хубинууд тухай ойлгосо үгэхэ. Текстын хубинуудай лексическэ аргаар холболдолго. Юрын түсэб. Темэ (ехэшэг ба багашаг) болон тэрэнэй гол бодол. Хэлэлгын найруулга тухай ойлгосо. Яряанай хэлэнэй ба уран зохиолой хэлэнэй найруулга тухай юрэнхы мэдээн. Юрэ хөөрэлгэ, зураглал ба бодомжололго тухай юрэнхы ойлгосо.

Үзэжэ байһан литературна зохиолоор, диафильм ба кинофильмын, радио болон теле-дамжуулгын удхаар юрэ хөөрэхэн удхатай дэлгэрэнгы изложени зохиолго ба бэшэлгэ.

Өөрынгөө ябадалда болоһон ямар нэгэн ушарал тухай, мүн зураг хаража, сочинени бэшэлгэ (жэшээн: “Зунай амаралтын нэгэ үдэр”, “Манай экскурси” г.м.).

Юрэ хөөрэхэн текстын ямар нэгэ хубидань хуряангы изложени бэшэлгэ.

Ямар нэгэ юумые гү, али амитание тодорхойлон бэшэхэн юрэ хөөрэхэн текстээр дэлгэрэнгы изложени.

Богонихон мэдүүлэлнүүдһээ бүридэхэн бишыхан рассказые ород хэлэнһээ буряад хэлэндэ оршуулга.

Уншаһан рассказ, статья тухай һанамжаяа хэлэжэ игэлгэ. Уншаһан зохиолдо табигдаһан асуудалнуудта харюу бэшэлгэ.

Уншаһан номой удхые тобшохоноор хөөрөжэ үгэлгэ. Ханын газетэдэ тэмдэглэл бэшэлгэ.

Буряад хэлэ үзэлгэдэ 7 класста эрдэм һуралсалай түсэбөөр неделидэ 2 час үгтэнэ. 2023-2024 һуралсалай жэлдэ бүхыдээ 70 час болохо.

Тус программа 1 жэлдэ зохиогдоо. Багша программын «Каледарна – тематическа түсэблэлгэ» хубилгаха эрхэтэй.

Һара, үдэр		Хэшээлэй темэ	Часу уд	Түсэблэгдэһэн үрэ дүнгүүд		
түсэб	фак т			Үхибүүнэй өөрын хүгжэлтын дүнгүүд	Метапредметнэ үрэ дүнгүүд	Буряад хэлээр шадабари, мэдэсэ

1	4.09	Лексикэ	1	Өөрынгөө хэһэн ажал сэгнэжэ шадаха	Оршон тойрониие шудалха шадабари: өөрынгөө һанаа бодол аман хэлэлгээр, харуулха; Харилсаха шадабари: өөрынгөө һанал бодол, һанамжа хэлэжэ, баталжа шадаха.	Мэдэсэ: Юумэнэй, тэмдэгэй, тоогой, үйлэ үгэ тухай. Шадабари: хубинуудые илгаруулжа шадаха; Үйлэ үгэ тухай ойлгосо бэхижүүлгэ.
2	6.09	Үгынбүрид эл	1	Түрэл хэлээ шудалха эрмэлзэлтэй байха	өөрынгөө һанал бодол, һанамжа хэлэжэ, баталжа шадаха.	Үгын бии бололго дабталга. Залгабари, үндэһэн, залгалта, һуури дабталга.
3	11.09	Синтаксис	1	Өөрынгөө хэһэн ажал сэгнэжэ шадаха	Регулятивна: Хараһанаа найруулан хэлэжэ, бэшэжэ үгэжэ, удхыень тааруулан харуулжа шадаха. Коммуникативна: һанаһан бодолоо аман ба бэшэмэл хэлэлгэ дээрэ хэрэглэхэ	Мэдэсэ: үзэһэнөө хэрэглэхэ Шадабари: Алдуугүйгөөр, орфографическа . ба пунктуационно нормонуудые баримталан, сэбэрээр, наринаар бэшэжэ хураха.
4	13.09	Диктант «5 класста үзэһэнөө дабталга»	1	Буряад ороной байгаали, Байгал далай хамгаалха, сэгнэхэ гээшэ хүн бүхэнэй уялга гэһэн бодол түрүүлхэ.	Познавательна: шалтагаан хойшолон хоерой хоорондохи холбоо харуулха , тодоруулан зохеон тогтоохо, бодомжолхо. Коммуникативна: багшын уншахада, зүбөөр бэшэжэ хураха.	Багшын уншахада, дүримүүдые хэрэглэн бэшэжэ хураха.
5	18,09	Фразеолог и тухай ойлгосо	1	Түрэл хэлээ шудалха эрмэлзэлтэй байха	Оршон тойрониие шудалха шадабари: өөрынгөө һанаа бодол аман хэлэлгээр, харуулха; Харилсаха шадабари: өөрынгөө һанал бодол, һанамжа хэлэжэ, баталжа шадаха.	Мэдэсэ: Тогтомол холбуулал тухай ойлгосо Шадабари: Фразеологи гэжэ юуб? Тогтомол холбуулануудай

						удха тайлбарилжа хураха. Холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгэ.
6	20.09	Фразеолог и тухай юрэнхы ойголсо.	1	Уншаха, харилсаха дуратай байха	Регулятивна: Өөрынгөөхөжэ байхан үйлэнүүдые түсэбэй, алгоритмын үйлэнүүдтэй тааруулха, зэргэсүүлхэ, тиин өөрынгөө ажаябуулга шагнаха, сэгнэхэ, зүб болгохо.	Мэдэсэ : Фразеологи тухай юрэнхы ойголсо. Шадабари: тогтомол холбуулануудай удха тайлбарилжа хураха.
7	27.09	Хэлэлгын хубинууд тухай ойлгосо.	1	Түрэлхи хэлэнэй удха шанар тухай тобшо-хоноор хөөрэлдэлгэ.	Регулятивна: Өөрынгөөхөжэ байхан үйлэнүүдые алгоритмын үйлэнүүдтэй тааруулха, зэргэсүүлхэ, тиин өөрынгөө ажаябуулга сэгнэхэ.	Хэлэлгын хубинууд тухай ойлгосо. Хэлэлгын хубинуудай илгарал Түрэлхи хэлэнэй удха шанар тухай тобшо-хоноор хөөрэлдэлгэ.
8	2.10	Юумэнэй нэрэ тухай ойлгосо	1	Өөрынгөө хэһэн ажал сэгнэжэ шадаха	Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари: - хэшээлдээ юу хэхээ байһанаа хойно хойноһоонь тоолохо. Оршон тойрониие шудалха шадабари: - дүн гаргаха; Харилсаха шадабари: - өөрынгөө һанаа бодол аман хэлэлгээр харуулха.	Юумэнэй нэрэ юу тэмдэглэдэг бэ? Юумэнэй нэрын удха шанар, грамматическа гол шэнжэнуудын ба синтаксическа үүргэнь. Ород хэлэнһээ буряадта оршуулга хэжэ хургаха.
9	4.10	Юрын юумэнэй нэрэнүүд	1	Буряад Уласай байгаали, аймагууд, хизаар - ямар ехэ баялигай эзэн гээшэбиб гэһэн бодол түрүүлхэ.	Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари: - юу хэхэ гээшэбиб гэжэ уридшалан хэлэхэ; Оршон тойрониие шудалха шадабари: - багшатаяа болон нүхэдтээ хамта дүн гаргаха; Харилсаха шадабари : - өөрынгөө һанаа бодол аман хэлэлгээр харуулха.	Шадабари: Юрын ба тусхайта юумэнэй нэрэнүүдые зүб бэшэлгэ. Мэдэсэ: Хүниие ба хүнһөө бэшэ юумэ тэмдэглэһэн юумэнэй нэрэнүүд тухай ойлгосо.
10	9.10	Тусхайта юумэнэй	1	Россиин герой- Алдар	Оршон тойрониие шудалха шадабари:	Зүбөөр бэшэхэ шадабаритай болохо.

		нэрэнүүд тухай.		Цыденжапов-Буряад Уласай, Россиин омогорхол гэхэн бодол түрүүлхэ.	- номоор хүдэлхэ. Харилсаха шадабари: - хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо;	Юрын ба тусхайта юумэнэй нэрэнүүдые зүб бэшэлгэ.
11	11.10	Юумэнэй нэрын бии болого	1	Хүнэй аман ба бэшэгэй хэлэлгын онсо өөрэ байһые ойлгоно.	Регулятивна: Ажаябуулга шагнаха,сэгнэхэ; Коммуникативна: Нанамжа хэлэхэ	Мэдэсэ: Юумэнэй нэрын бии болохо арганууд тухай: морфологическа, синтаксическа, фонетическэ, лексическэ. Шадабари: Үгын бүридэлөөр шүүлбэри, дүрим хэрэглэхэ
12	16.10	Юумэнэй нэрэнүүдэй нэгэнэй ба олоной тоо.	1	Түрэл хэлээшудалха эрмэлзэлтэй байха. Дүримүүдые һайса хадуужа абаха.	Регулятивна : Нуралсалай зорилго табижа һураха Познавательна: шалтагаан хойшолон хоерой хоорондохи холбоо харуулха Коммуникативна:асуудалнуудые табиха.	Мэдэсэ: Нэгэнэй тоо, олоной тоо тухай ойлгосо. Олоной тоогой залгалтануудые бэшэхэ дүримүүд. -нууд, -нар – залгалтанууд падежнэ залгалтанууд тухай ойлгосо.
13	18.10	Юумэнэй нэрын олоной тоогой залгалтанууд	1	Өөрынгөө хэһэн ажал сэгнэжэ шадаха	Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари: - хэшээлдээ юу хэһэнэ хойно хойноһоонь тоолохо; Оршон тойрониие шудалха шадабари: - номоор хүдэлхэ (номой гаршагай, тусгаар тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо).	Юумэнэй нэрын олоной тоогой залгалтануудые зүб бэшэлгэ. Бэшэхэ дүримүүд тухай. Ород хэлэнһээ дамжажа, буряад хэлэндэ ороһон уласхоорондын үгэнүүдые мэдэхэ
14	23.10	Абтаһан үгэнүүдые олоной тоодо зүб бэшэлгэ	1	130-дахи даабари хэхэдээ, би ямар зан абаритай гээшэбиб гэжэ бодомжолхо.	Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари: - ямар ажал хэһэнэ тайлбарилха; Оршон тойрониие шудалха шадабари: - номоор хүдэлхэ	Юумэнэй нэрын олоной тоогой залгалтануудые зүб бэшэлгэ. Бэшэхэ дүримүүд тухай һуурида болодог хубилалтанууд Географическа нэрэнүүд, түүхэтэ

						событинуудай нэрэнүүд.Газетэ, журнал, номой нэрэнүүд. Ородоор бэшэгдэдэг үгэнүүд тухай ойлгосо.
15	25.10	Шалгалтын хүдэлмэри	1	Дэмжэнэнэ түрэл хэлэн дээрээ харуулха	Регулятивна : Багшатайгаа хамта хуралсалай проблемэ табиха Коммуникативна: холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгэ	Мэдэсэ: Юумэнэй нэрын олоной тоогой залгалтануудые зүб бэшэлгэ. Юрын ба тусхайта Юумэнэй нэрэ зүб бэшэлгэ. Шадабари: холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгэ Хэлэлгэдээ хэрэглэхэ. Зорилго: дадал шадабари шалгалта.
16	8.11	Юумэнэйн эрынзохил дол	1	Хасуури хаялтай гү? (д. 134 н. 53) Энэ асуудал дээрэ бодомжолжо, байгаали хамгаална гүб гэжэ бодохо, өөрыгөө сэгнэхэ.	Регулятивна: Тусхай түсэб табиха Познавательна:шалтагаан хойшолон хоерой хоорондохи холбоо харуулха	Мэдэсэ: Юумэнэй нэрын зохилдол тухай ойлгосо. Юумэнэй нэрын зохилдол. Шадабари: тогтууригүй Н хашалганаар хүүлтэһэн үгэнүүдые зүб бэшэхэ хургаха.
17	13.11	Нэрын, хамаанай падежнүүд	1	Өөрынгөө сэдхэлэй байдал түрэл хэлэн дээрээ хэлэхэ	Регулятивна: Хэшээлэй темэ, зорилго табиха. Познавательна Хэлэгдэһэн ойлгосо схемэ модель болгохо. Коммуникативна: хүнүүдэй хэлэһые шагнаха, ойлгохо.	Мэдэсэ: Юумэнэй нэрын зохилдол тухай ойлгосо. Хамаанай падежэй залгатануудые зүбөөр зохилдуулжа хургаха. Шадабари: тогтууригүй Н хашалганаар хүүлтэһэн үгэнүүдые зүб бэшэхэ хургаха.
18	15.11	Шалгалтын ажал	1	өөрынгөө бэе махабадта хандаса харуулха.	Регулятивна: Һурагша хэшээлэйнгээ темэ,зорилго табиха. Познавательна: тамхи таталга – бэе махабадта хорон гэжэ ойлгуулха. Коммуникативна: текстэ	Мэдэсэ: Хамаанай падежэй залгатануудые зүбөөр зохилдуулжа хургаха. Шадабари: изложени бэшэжэ,

					дүгэрхыгээр бэшэхэ.	дадал, дүршэл шалгаха.
19	20.11	Зүгэй, үйлын, зэбсэгэй падежнүүд	1	Өөрынгөө хэһэн ажал сэгнэжэ шадаха	Регулятивна: ажаябуулга шалгаха, сэгнэхэ, зүб болгохо Познавательна: олон ондоо янзын уншалга хэрэглэхэ Коммуникативна: хэлэхэ, харилсаха, хэрэгтэй сагтаа монолог, диалог хэрэглэхэ	Мэдэсэ: Зүгэй падеж, тэрэнэй залгалтанууд. Үйлын падеж, тэрэнэй залгалтанууд. К,Т хашалгануудаар һүүлтэһэн абтаһан үгэнуудэй зүгэйн, үйлын падежнүүдэй залгалтануудые зүб бэшэхэ дурим. Шадабари: Үгтэһэн падежнүүдээр зохилдуулжа һургаха. Тестовэ шалгалта хэжэ, үхибүүдэй дадал, шадабари шалгаха.
20	22.11	Хамтын ба гаралайпад ежнүүд.	1	Хэр зэргэ падежнүүдэй залгалтанууд ые зүбөөр хэрэглэжэ шаданабиб гэжэ сэгнэхэ.	Бэеэ гуримшуулаад ябаха шадабари: - юу хэхэ гээшэбиб гэжэ уридшалан хэлэхэ; Оршон тойрониёе шудалха шадабари: -текст уншажа, асуудалнуудта харюу олохо.	Мэдэсэ: Хамтын ба гаралай падежнүүдэй залгалтануудые зүб бэшэлгэ. Шадабари: Падежэй залгалтануудые зүб бэшэлгэ. Хамтын ба гаралай падежнүүдэй залгалтануудые бэшэжэ һураһан дадал шадабари шалгаха.
21	27.11	Тобшолол «Юумэнэй нэрын зохилдол»	1	Хэлээ баян,тодо сэбэр болгохо	Регулятивна: Ажаябуулга шалгаха, сэгнэхэ, зүб болгохо Познавательна: Олон ондоо янзын уншалга хэрэглэхэ. Коммуникативна:Асуудал табиха,һанамжаяа хэлэхэ	Мэдэсэ: Юумэнэй нэрын зохилдол дабтаха. Шадабари: Дүрим баримталжа бэшэхэ.
22	29.11	Шалгатын ажал	1	Бэшэхэ шадабаритай байха	Холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгэ.	Мэдэсэ: юумэнэй нэрын зохилдол дабтаха. Шадабари:

						Текст зүбөөр буриадшалжа бэшэхэдээ, дүримүүдые хэрэглэхэ. Нурагшадай дадал шадабари шалгалта
23	4.12	Юумэнэй эрыннюурт а хамаадал	1	Багшатайгаа түсэб, зорилго табиха	Регулятивна: Хараһанаа зүбөөр бэшэжэ шадаха. Познавательна: Словарна баялиг баяжуулха.	Мэдэсэ: юумэнэй нэрэнүүдэй нюурта хамаадал, хамаадалай залгалтанууд тухай мэдэсэ. Шадабари: юумэнэй нэрэнүүдэй нюурта хамаадалай залгалтануудые хэрэглэжэ нураха.
24	6.12	Нюурта хамаадалай залгалтану уд	1	185-дахи даабари хэхэдээ, нүндэ хайшан гээд ханданабиб гэжэ бодомжолхо.	Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари: - юу хэхэ гээшэбиб гэжэ уридшалан хэлэхэ; Оршон тойрониёе шудалха шадабари: буриад арадай наадануудые ойлгожо абаха	Мэдэсэ: юумэнэй нэрэнүүдэй нюурта хамаадалай залгалтанууд тухай мэдэсэ. буриадшалха Шадабари: юумэнэй нэрэнүүдэй нюурта хамаадалай залгалтануудые алдуугүйгөөр хөөрөжэшье, бэшэжэшье шадаха ёһотой.
25	11.12	Юумэнэй нэрын өөртэ хамаадал	1	Хүнэй ябадалда болоһон ямар нэгэн ушарал тухай бодомжолго	Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари: - өөрынгөө, нүхэдэйнгөө, классайнгаа ажал багшатай сугтаа урид зохёогдоһон критеринүүдээр шалгахы. .	Мэдэсэ: Юумэнэй нэрын өөртэ хамаадал. үгэнүүдые буриадшалжа бэшэхэ тухай ойлгосо. Шадабари: Холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгэ. Юумэнэй нэрын өөртэ хамаадалай залгалтанууд тухай, тэрэниёе бэшэжэ нураха. падежэй зохилдол дабтаха.
26	13.12	өөртэ хамаадалай залгалтану удые зүб	1	Тоонтодоо дуратай байһанаа,өөр ынгөө хандаса	Регулятивна: Багшатай хамта нурагсалай түсэб табилга	Мэдэсэ: Юумэнэй нэрын өөртэ хамаадалай залгалтануудые

		бэшэлгэ		харуулха	Познавательна:схемэ таблица модель болгохо. Коммуникативна: өөрынгөө һанал бодол хубилгахаяа бэлэн байха.	бэшэхэ тухай ойлгосо. Шадабари: Холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгэ. Юумэнэй нэрын өөртэ хамаадалай залгалтанууд тухай, тэрэниие бэшэжэ һураха. Падежэй зохилдол дабтаха.
27	18.12	-Ээ -эй, ээ- өө аялгананууды зүб бэшэлгэ	1	Түрэл хэлэндээ дуратай байһанаа,өөр ынгөө хандаса харуулха	Регулятивна: Багшатаа хамта һуралсалай түсэб табилга Познавательна:схемэ таблица модель болгохо. Коммуникативна: ородһоо бурыадта оршуулга хэхэдээ, дүрим хэрэглэхэ.	Мэдэсэ: Ээ -эй, ээ- өө аялгананууды зүб бэшэлгэ Үгэнүүды зүбөөр хэрэглэхэ шадабаритай болгохо. Шадабари: Ээ -эй, ээ-өө аялгананууды зүб бэшэлгэ.
28	20.12	Юумэнэй нэрын морфологи ческа шүүлбэри.		Уншаха харилсаха дуратай байха	Регулятивна: алгоритмын үйлэнүүдтэй тааруулха, зэргэсүүлхэ. Познавательна:анализ хэхэ Коммуникативна: Хүнүүдэй хэлэхые шагнаха, ойлгохо.	Мэдэсэ: морфологическа шүүлбэрийн алгоритм. Шадабари: морфологическа шүүлбэри хэжэ һураха.
29	25.12	Тобшолол «Юумэнэй нэрэ»	1	Түрэл хэлээ шудалха эрмэлзэлтэй байха	Регулятивна : Өөрөө хэшээлэй темэ харуулха Олон ондоо янзын уншалга хэрэглэхэ Познавательна : үгөөр хэлэгдэһэн ойлгосо схемэ,таблиц,а,модель болгохо Коммуникативна:Өөрынгөө һанамжа хэлэхэ	Юумэнэй нэрэ дабтаха. Ньюрта хамаа- дал тухай ойлгосо, тэрэнэй удха шанар. Тусхайта юумэнэй нэрэнүүды дабталга. Юумэнэй нэрын ньюрта хамаадалай залгалтанууды зүб бэшэлгэ. Шалгалта хэжэ, үхибүүдэй дадал, шадабари шалгаха.. Өөртэ хамаадал тухай ойлгосо. Өөртэ хамаада- лай

						залгалтанууд, зохилдол. Тусхайта юумэнэй нэрэнүүдые дабтаха. ЭЭ ба ЭЙ залгалтануудые зүб бэшэжэ хургаха. Падежнүүые дабтангаа, Рос- си, жюри, такси – эдэ үгэнүүдые зохилдуулжа хургаха, Өөртэ ба нюурта хамаадалай залгалтануудые зүб бэшэжэ хургаха.
30	27.12	Шалгалтын хүдэлмэри «Юумэнэй нэрэ»	1	Бэшэмэл текстын удха үзэнэб гэжэ ойлгохо.	Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари: -багшын үгэнэн түсэбөөр, алгоритмаар хүдэлжэ шадаха.	хурагшадай мэдэсэ, дадал, шадабари шалгалта
31	10.01	Тэмдэгэй нэрын удха		Дэмжэнэнэ, туһалһанаа харуулалга	Регулятивна: Ажаябуулга шалгаха, сэгнэхэ, зүб болгохо. Познавательна: ондоо түхэлтэй текст сооһоосхемэ, таблица, зураг сооһоо мэдээсэл олохо. Коммуникативна: өөрынгөө һанамжа хэлэжэ, баталжа шадаха.	Мэдэсэ: Тэмдэгэй нэрын удха ба грамматическа шэнжэнь. Шадабари: Тэмдэгэй нэрын удха ба грамматическа шэнжэ илгаруулха. Асуудал табижа хураха.
32	15.01	Шанарта ба харилсаата тэмдэгэй нэрэнүүд	1	Уншаха, харилсаха дуратай байха	Регулятивна: Өөрөө хэшээлэй темэ хэлэхэ, зорилгыень табиha. Коммуникативна: сээжээр харилсаха хэрэгтэй сагта монолог зохохо.	Мэдэсэ: Шанарта ба харилсаата тэмдэгэй нэрэнүүд Үгын сэхэ ба шэлжэнэн удха. Шадабари: Шанарта ба харилсаата тэмдэгэй нэрэнүүдые илгаруулжа хургаха.
33	17.01	Тэмдэгэй нэрын шанарай зэргэнүүд	1	Уншаха, харилсаха дуратай байха	Регулятивна: Өөрөө хэшээлэй зорилго табиha. Коммуникативна: холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгэ.	Мэдэсэ: Тэмдэгэй нэрын шанарай зэргэнүүд: юрэнхы, сасуулһан, үлүүлһэн зэргэ тухай. Шадабари: илгаруулжа хураха.
34	22.01	Тэмдэгэй нэрые	1	Онһон хошоо	Регулятивна Өөрынгөө хэжэ байһан	Зурагаар найруулга бэшэлгэ,

		юумэнэй нэрын орондо хэрэглэлгэ		үгэнүүдэй удха дээрэ ажал	юумэ түсэблэхэ Познавательна: Онһон хошоо үгэнүүдэй гүнзэгы удха ойлгуулха.	алдуугүйгөөр хөөрэжэшье, бэшэшье шадаха еһотой
35	24.01	Тэмдэгэй нэрын зохилдол ба хамаадал	1	Уншаха ,харилсаха дуратай байха	Регулятивна: Өөрөө хэшээлэй темэ зорилго табиха Познавательна:Анализ .синтез хэхэ Коммуникативна :Ойлгоһон юумээс сээжээ хэрэглэхэ	Мэдэсэ: Тэмдэгэй нэрын зохилдол ба хамаадал тухай. Шадабари: Тэмдэгэй нэрын зохилдол ба хамаадал. Падежэй болон хамаадалай залгалтанууде алдуугүйгөөр хэрэглэхэ.
36	29.01	Тэмдэгэй нэрэнүүды е хэлэлгэдээ хэрэглэлгэ	1	Өөрынгөө хэлэ баян, уран болгохоео оролдохо	Оршон тойрониие шудалха шадабари: -текст уншажа, асуудалнуудта харюу олохо; - багшатаяа болон нүхэдтээ хамта дүн гаргаха; - текстын удха дамжуулха. Харилсаха шадабари: - уран гоёор уншаха, хөөрэхэ.	Шадабари: Тэмдэгэй нэрэнүүдые хэлэлгэдээ хэрэглэлгэ, зүбөөр бэшэлгэ.
37	31.01	Шалгалтын хүдэлмэри	1	Бэшэмэл текстын удха үзэнэб гэжэ ойлгоно.	Бээс гуримшуулаад ябаха шадабари: -багшын үгэһэн түсэбөөр, алгоритмаар хүдэлжэ шадаха. Оршон тойрониие шудалха шадабари: - багшатаяа болон нүхэдтээ хамта дүн гаргаха; Харилсаха шадабари: ямар журамуудые сахиха тухайгаа хэлсэхэ.	хурагшадай мэдэсэ, дадал, шадабари шалгалта.
38	5.02	Тоогой нэрын удха	1	Өөрынгөө хэхэн ажал сэгнэжэ шадаха	Регулятивна: Багшатаяа хамта һуралсалай түсэб табилга Познавательна Юумэ шэнжэлхэ Коммуникативна:хэлэхэ монолог ба диалог зохохо	Мэдэсэ: Тоогой нэрын удха. Тоогой нэрын удха шанар. Шадабари: Тоогой нэрэнүүдые үзгөөр бэшэжэ һургаха.
39	7.02	Тоолоһон тоогой	1	Өөрынгөө хэхэн ажал	Регулятивна: Өөрынгөө хэхэ байһан	Мэдэсэ: Тоогой нэрэ тухай ойлгосо.

		нэрын хүүлэй Н хашалгани ие зүб бэшэлгэ		сэгнэжэ шадаха	юумэ үйлэнүүдые түсэбэй хүсөөр , алгоритмын үйлэнүүдтэй тааруулха, зэргэсүүлхэ. Познавательна:Анализ синтез хэхэ. Коммуникативна:хүнэйхэлэ хые шагнаха.	Шадабари: Тоолоһон т.н. хүүлэй –н- хашалгание зүб бэшүүлжэ хургаха. Тоогой нэрэнүүдые зүбөөр үгүүлэлжэ хургаха
40	12.02	Тоогойнэр ынилгарал	1	Өөрынгөө сэдхэлэй байдал харуулха	Регулятивна: Өөрөө хэшээлэй темэ шэлэхэ Познавательна:Анализ синтез хэхэ Коммуникативна: Хэлэһэн зорилгөө аман бэшэгэй хэлэн дээрэ хэлэхэ	Мэдэсэ: Тоолоһон, дугаарлаһан, суглуулһан, байлуулһан тоогой нэрэнүүд тухай ойлгосо. Шадабари: Хэлэлгэдээ хэрэглэхэ. Залгалтануудые хэрэглэжэ хураха.
41	14.02	Тоогой нэрын илгарал	1	Буряадууд тухай мэдээсэл бэлдэхэ. Би буряадби гэһэн мэдэрэл түрүүлхэ.	Регулятивна: Һуралсалай түсэб табиха Познавательна:Олон ондоо уншалга хэрэглэхэ Коммуникативна:монолог диалог зохоохо	Мэдэсэ: Нютаг үгэнүүд тухай Шадабари : Тэрэнээ хэрэглэжэ шадаха.
42	19.02	Тоогой нэрын падеждэ зохилдол	1	Түрэл хэлээ шудалха эрмэлзэлтэй байха	Регулятивна: Өөрынгөө хэжэ байһан юумэ түсэбэй ёһоор хэрэглэхэ Коммуникативна: 310- даабари хэхэдээ, жороо үгэнүүдые уншаха.	Мэдэсэ: Тоогой нэрын падеждэ зохилдол Шадабари: Падежэй залгалтануудые зүбөөр хэрэглэлгэ
43	21.02	Тоогой нэрын хамаадал	1	Түрэл хэлээ шудалха эрмэлзэлтэй байха	Регулятивна : Багша хурагшатай түсэб табина Познавательна: Мэдээсэлнүүдэй янза ойлгохо. Коммуникативна:өөрынгөө һанал бодол хэрэглэхэ	Мэдэсэ: Уласхоорондын үгэнүүд тухай Шадабари: Үгэнүүдые хэрэглэхэ шадабаритай болохо
44	26.02	Тоогой нэрын хамаадал	1	Байгаали хамгаалгада ямар хуби оруулнабиб гэжэ бодомжолхо.	Регулятивна: Өөрөө хэшээлэй темэ зорилго табиха. Познавательна:Олон ондоо уншалга хэрэглэхэ Коммуникативна: уран	Мэдэсэ: Тоогой нэрын хамаадал Шадабари: Тоогой нэрэнүүдые хэлэлгэдээ зүбөөр хэлэлгэ, бэшэлгэ.

					гоёор хөөрөжэ һураха.	Ньюурта ба өөртэ хамаадалай залгалтанууды хэрэглэлгэ тухай мэдэхэ. Толи хэрэглэхэ.
45	28.02	Шалгалтын хүдэлмэри	1	Байгал – бүмбэрсэг дэлхэйн шэмэг- манай баялиг гэхэн мэдэрэл түрүүлхэ.	Регулятивна:ажаябуулга шагнаха. Познавательна: зүб бэшэжэ шадаха. Коммуникативна: текстэ дүтэрхыгөөр изложени бэшэхэ.	Мэдэсэ: Тоогой нэрэ сэдэбээр дабталга. Үгын бүридэл тухай Шадабари:Үгэнүүды е бүридэлөөрнь илгах шадабаритай болохо.
46	4.03	«Буряад хубсаһан» гэхэн проект	1	өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэн ямар үүргэтэйб гэжэ ойлгоно.	Регулятивна : Өөрөө хэшээлэйсэдэб нэрлэхэ, зорилгыень табиha. Познавательна: Буряад хубсаһан тухай мэдээсэл абаха. Коммуникативна: Өөрынгөө һанамжа хэлэхэ	Мэдэсэ: Буряад хубсаһан тухай проект хамгаалха. Шадабари: Буряад хубсаһан тухай найруулга –хөөрөө зохёохо.
47	6.03	Түлөөнэй нэрэ	1	Текстын удха дээрэ буянтай, нүгэлтэй хэрэгүүд тухай бодомжолхо.	Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари: -хэшээлдээ юу хэһэнэ хойно хойноһоонь тоолохо; -багшын үгэһэн түсэбөөр, алгоритмаар хүдэлжэ шадаха. Оршон тойрониё шудалха шадабари: - текстын удха дамжуулха. Харилсаха шадабари: -уран гоёор уншаха, хөөрэхэ.	Мэдэсэ: Түлөөнэй нэрын морфологическа шэнжэ тухай.
48	11.03	Түлөөнэй нэрын удхаараа илгарал	1	Хэлэнэй аргаар хажуудахи хүнтээ харилсанаб, бэшэмэл текстын удха үзэнэб гэжэ ойлгоно.	Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари: -багшын үгэһэн түсэбөөр, алгоритмаар хүдэлжэ шадаха.	Мэдэсэ: удха шанар ба илгарал. Ньюрай түлөөнэй нэрэ Зааһан түлөөнэй нэрэ. Асууһан түлөөнэй нэрэ. Хамтадхаһан түлөөнэй нэрэ. Тодо бэшэ түлөөнэй нэрэ Илгаһан түлөөнэй нэрэ.
48	13.03	Зурагаар зохёохы	1	Эхэ эсэгэдээ үгын	Регулятивна: Багшатайгаа хамта түсэб	Мэдэсэ: Гурбан зөөлэн» гэхэн ёһо

		ажал		зөөлэниие, унтариин зөөлэниие, эдеэнэй зөөлэниие хүргэнэ гүб гэжэ бодомжолхо.	табилга Познавательна: «Гурбан зөөлэн» тухай мэдэсэ Коммуникативна: ажаябуулга эмхидхэхэ, хөөрэлдэхэ, хоорондоо хэлсэхэ, наруулга бэшэхэ.	заншал тухай. Шадабари: найруулга бэшэхэдээ дүримүүдые зүбөөр хэрэглэхэ.
50	25.03	Түлөөнэй нэрын олоной тоо	1	339-дэхи даабари дүүргэхэдээ, командынгаа нүхэдтэ туһалжа, хани нүхэсэлэй мэдэрэл түрүүлхэ.	Регулятивна: Өөрөө хэшээлэй темэ нэрлэхэ, зорилго табиха. Познавательна: анализ хэхэ. Коммуникативна: хэлэхэ .диалог хэрэглэжэ шадаха.	Мэдэсэ: Түлөөнэй нэрын олоной тоогой залгалтанууд тухай. Шадабари: Түлөөнэй нэрын олоной тоогой залгалтануудые зүб бэшүүлжэ хургаха.
51	27.03	Түлөөнэй нэрын зохилдол	1	Багшатаяа хамта һуралсалай зорилго табиха	Регулятивна: багшатаяа хэшээлэй темэ, зорилго шэлэхэ. Познавательна: Олон янзын уншалга хэхэ. Коммуникативна: оршуулга хэхэдээ, Өөрынгөө һанал бодол хэрэглэхэ.	Мэдэсэ: Ньюрай, заа- һан, асууһан, хамталһан, тодо бэшэ, илгәһан түлөөнэй нэрэ дабтаха. Шадабари: Түлөөнэй нэрэ зохилдуулжа хургаха.
52	1.04	Түлөөнэй нэрын хамаадал	1	Уншаха, харил саха дуратай байха	Регулятивна: Өөрөө хэшээлэй темэ хэлэхэ зорилгыень табиха. Познавательна: ондоо текстнүүд сооһоо өөртөө мэдээсэл олохо. Коммуникативна: Өөрынгөө һанал бодол һанамжа хэлэжэ, баталжа шадаха.	Мэдэсэ: Түлөөнэй нэрын хамаадал Шадабари: Түлөөнэй нэрын үүртэ ба ньюурта хамаадалые илгаруулжа хургаха.
53	3.04	Тобшолол «Түлөөнэй нэрэ»	1	354-дэхи даабари – текст оршуулхадаа, эжы тухайгаа бодомжолхо, урин наринаар хандана гүб гэжэ өөрыгөө сэгнэхэ.	Регулятивна: Багшатайгаа хамта түсэб табилга Познавательна: анализ , синтез хэхэ. Коммуникативна: ажаябуулга эмхидхэхэ, хөөрэлдэхэ, хоорондоо хэлсэхэ	Шадабари: Түлөөнэй нэрэын морфологическа шүүлбэри хэжэ хургаха. Ньюрай, зааһан, асууһан, тодо бэшэ, илгәһан түлөөнэй нэрэ дабтаха. Түлөөнэй нэрын олоной тоогой залгалтануудые

						дабтаха. Түлөөнэй нэр»нюурта ба өөртэ хамаадал дабтаха, нюурай частицануудые зүбөөр хэлэлгэдээ хэрэглэжэ хургаха. Түлөөнэй нэрын зохидол дабтаха. Мэдүүлэлэй гэ шүүдээр шүүлбэри хэжэ хургаха. Залгалтануудые зүбөөр бэшэхэ. Үгын бүридэллоор шүүлбэри
54	8.04	Шалгалтын ажал	1	365-дахи даабариин текст уншаад, хуралнуудта ямараар хубсалаад ябанабиб? Ямар алдуу хэнэбибди гэжэ бодомжолхо.	Регулятивна: Өөрөө хэшээлэй темэ, зорилго табиha. Познавательна: сэдэбээр ойлгоhoноо бэхижүүлхэ. Коммуникативна: Өөрынгөө hанал бодол,hанамжа хэлэхэ	Мэдэсэ: «Түлөөнэй нэрэ» сэдэбээр бэхижүүлгэ. Шадабари: дадал. Мэдэсэ, шадабари шалгаха.
55	10.04	Дайбар үгын удха шанар	1	Хэлээ уран,баян,тодо болгохо.	Регулятивна: Өөрөө хэшээлэй зорилго табиha. Познавательна: олон ондоо уншалга хэрэглэхэ Коммуникативна: өөрынгөө hанал бодол баталжа шадаха.	Мэдэсэ: Дайбар үгын удха шанар, анхан ба гарахан дайбар үгэ тухай ойлгосо Шадабари: Дайбар үгын удха шанар, анхан ба гарахан дайбар үгэ илгаруулха.
56	15.04	Дайбар үгын удхаараа илгарал	1	Хүнэй аман ба бэшэгэй хэлэлгын онсо өөрэ байhые ойлгоно (аянга, хэлэлгын темп, үгэнүүдэй болон сэглэлтын	Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари: -өөрынгөө, нүхэдэйнгөө, классайнгаа ажал багшатаяа сугтаа урид зохёогдоhon критеринүүдээр шалгаха. Оршон тойрониие шудалха шадабари: - текстын удха дамжуулха.	Мэдэсэ:Наречинүүдэ й анхан huури тухай. Байрын, сагай, зорилгын, аргын, хэмжээнэй, зэргын дайбар үгэнүүд тухай. Шадабари: Байрын, сагай, зорилгын, аргын, хэмжээнэй, зэргын дабар

				тэмдэгүүдэй үүргэ).		үгэнүүдые илгаруулжа хураха.
57	17.04	Дайбар үгын бии бололго	1	387-дохи даабариин удха дээрэ ажаллахадаа, ёһо заншалнуудаа хэр зэргэ мэдэнэбиб гэжэ бодомжолхо.	Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари: -өөрынгөө, нүхэдэйнгөө, классайнгаа ажал багшатаа сугтаа урид зохёогдоһон критеринүүдээр шалгаха; -багшын үгэһэн түсэбөөр, алгоритмаар хүдэлжэ шадаха. Оршон тойрониё шудалха шадабари: - зураг хаража гү, али текст уншажа, асуудалнуудта харюу олохо; - текстын удха дамжуулха. Харилсаха шадабари: -уран гоёор уншаха, хөөрэхэ.	Мэдэсэ: Юумэнэй, тэмдэгэй нэрэнүүдһээ, глаголнуудһаа гараһан тухай. Хоёр амяараа үгэһөө бүридэһэн наречинүүд тухай. Шадабари: ЭЭ-Эй залгалтануудые зүб бэшэжэ хургаха. Дайбар үгэнүүдэй бии болохо арга йолгохо.
58	22.04	Дайбар үгэнүүдые хэрэглэлгэ	1	Хүнэй аман ба бэшэгэй хэлэлгын онсо өөрэ байһые ойлгоно.	Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари: -өөрынгөө ажал урид зохёогдоһон критеринүүдээр шалгаха; Текстын удха дамжуулха.	Мэдэсэ: Дайбар үгэнүүдые мэдүүлэлэй ушарлагшын ба хэлэгшын үүргээр хэрэглэлгэ. Шадабари: Дайбар үгэнүүдые хэлэлгэ ба мэдүүлэл соо зүбөөр хэрэглэлгэ
59	29.04	«Дайбар үгэ» сэдэбээр дабталга	1	Буряад, ород оньһон хошоо үгэнүүдэй удха дээрэ ажаллажа, хургаал заабари ойлгожо абаха (д. 381 н. 164)	багшатаа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табиha; -хэшээлдээ юу хэһэнэ хойно хойноһоонь тоолохо. Коммуникативна: Дүтэрхы удхатай дайбар үгэнүүдые хэлэлгэ соогоо хэрэглэхэ.	Мэдэсэ: Дайбар үгэнүүдые мэдүүлэлнүүд соо збөөр хэрэглэхэ шадабаритай бололго.Наречинүүд ые бүхы дээрэнь дабтаха. Шадабари: Дүтэрхы удхатай дайбар үгэнүүдые хэлэлгэ соогоо хэрэглэжэ хургаха.
60	6.05	Диктант	1	өөрын ба	Бээ гуримшуулаад ябаха	Мэдүүлэлэй юрын

		«Хабар»		хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэн ямар үүргэтэйб гэжэ ойлгоно.	шадабари: -багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табиха; Оршон тойрониие шудалха шадабари: - өөрынгөө ханаа бодол аман хэлэлгээр, тиихэдэ багахан текст зохёожо, бэшэгэй хэлэлгээр харуулха.	гэшүүд тухай ойлгосо. Шадабари: Юрэ хөөрэхэн, асууһан ба идхәһан мэдүүлэлнүүдые илгаруулжа хураха. Грамматическа хуури оложо хураха. Мэдүүлэлэй юрын гэшүүд: нэмэлтэ тухай ойлгосо. Падежэй асуудалнуудые дабтаха.
61	8.05	Лексикэ. Юумэнэй нэрэ	1	Аянга, хэлэлгын темп, үгэнүүдэй болон сэглэлтын тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо.	Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари: -багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табиха; -юу хэхэ гээшэбиб гэжэ уридшалан хэлэхэ; Оршон тойрониие шудалха шадабари: - номоор хүдэлхэ (номой гаршагай, тусгаар тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо)	Мэдэсэ: Хэлэлгын стиль нүүд тухай тобшо дабталга: уран зохеолой, эрдэм хуралсалай, ниитэ- толилолгын (публицистическэ), хөөрэлдөөнэй, яряанай, хэрэгэй стиль. Юумэнэй нэрэ дабтаха. Шадабари: Элдэб янзын найдалгануудые бэшүүлжэ хургаха. Элдэб янзын удхатай соносхол бэшүүлжэ хургаха.
62	13.05	Тэмдэгэй нэрэ Тоогой нэрэ	1	өөрын уг удам мэдэнэ гүб гэжэ ойлгоно (даабари 414 нюур 175)	Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари: -багшын үгэхэн түсэбөөр, алгоритмаар хүдэлжэ шадаха. Оршон тойрониие шудалха шадабари: -текст уншажа, асуудалнуудта харюу олохо; -багшатаяа болон нүхэдтээ хамта дүн гаргаха.	Мэдэсэ: Тэмдэгэй нэрэ, тоогой нэрэ дабтаха.. Шадабари: Тэмдэгэй нэрэ, тоогой нэрэ мэдүүлэл соо хэрэглэхэ шадаха. Зохилдолой, хамаадалай залгалтануудые хэрэглэхэ.

63	15.05	Шалгалтын ажал	1	изложениин удха дээрэ ажаллахадаа, хэлэлгэдээ дүримүүдээ хэрэглэжэ шадана гүб гэжэ бодомжолхо.	Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари: -багшын үгэһэн түсэбөөр, алгоритмаар хүдэлжэ шадаха. Оршон тойрониё шудалха шадабари: - багшатаяа болон нүхэдтээ хамта дүн гаргаха; Харилсаха шадабари: холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгэ	Мэдэсэ:Мэдүүлэлэй нэгэ түрэл гэшүүд тухай ойлгосо. Шадабари: холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгэ. Элдэб янзын изложеги бэшүүлжэ хургаха.
64	20.05	Түлөөнэй нэрэ, дайбар үгэ	1	Хүнэй аман ба бэшэгэй хэлэлгын онсо өөрэ байһые ойлгоно (аянга, хэлэлгын темп, үгэнүүдэй болон сэглэлтын тэмдэгүүдэй үүргэ).	Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари: -өөрынгөө, нүхэдэйнгөө, классайнгаа ажал багшатаяа сугтаа урид зохёогдоһон критеринүүдээр шалгаха; -багшын үгэһэн түсэбөөр, алгоритмаар хүдэлжэ шадаха.	Мэдэсэ: Түлөөнэй нэрэ, дайбар үгэ дабтаха. Шадабари: Сэглэлтын тэмдэгүүдые табижа хураха.
65	22.05	Хэлэлгын стильнүүд тухай	1	аман ба бэшэгэй хэлэлгын онсо өөрэ байһые ойлгоно (аянга, хэлэлгын темп, үгэнүүдэй болон сэглэлтын тэмдэгүүдэй үүргэ).	өөрынгөө, нүхэдэйнгөө, классайнгаа ажал багшатаяа сугтаа урид зохёогдоһон критеринүүдээр шалгаха; -багшын үгэһэн түсэбөөр, алгоритмаар хүдэлжэ шадаха.	Мэдэсэ: Жэл соо үзэһэнөө дабталга. Хэлэлгын стильнүүд тухай. Шадабари: Хэрэгэй саарһануудые хэрэглэжэ хуралга. Бэшэг бэшүүлжэ хургаха.
66	27.05	Жэл соо үзэһэнөө дабталга	1	Жэл соо үзэһэнөө дабтан, хэр зэргэ ойлгоһоноо сэгнэхэ.	өөрынгөө, нүхэдэйнгөө, классайнгаа ажал багшатаяа сугтаа урид зохёогдоһон критеринүүдээр шалгаха; -багшын үгэһэн түсэбөөр, алгоритмаар хүдэлжэ шадаха.	Шадабри: текстын комплекснэ анализ Алдуугүйгөөр, зүб бэшэжэ шадаха. Нурагшадай дадал шадабари, мэдэсэ шалгалта
67	29.05	Шалгалтын ажал	1	Хүнэй аман ба бэшэгэй хэлэлгын	Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари: -өөрынгөө, нүхэдэйнгөө,	Шадабри: Алдуугүйгөөр, зүб бэшэжэ

				онсо өөрө байһые ойлгоно.	классайнгаа ажал багшатаа сугтаа урид зохёогдоһон критеринүүдээр шалгах; Оршон тойрониё шудалха шадабари: - багшатаа болон нүхэдтээ хамта дүн гаргах; Харилсаха шадабари: -уран гоёор уншаха, хөөрэхэ.	шадаха.һурагшадай дадал шадабари, мэдэсэ шалгалта
68	29.05	Шалгалтын ажалай анализ	1	Хүнэй аман ба бэшэгэй хэлэлгын онсо өөрө байһые ойлгоно.	Бэсэ гуримшуулаад ябаха шадабари: -өөрынгөө, нүхэдэйнгөө, классайнгаа ажал багшатаа сугтаа урид зохёогдоһон критеринүүдээр шалгах; Оршон тойрониё шудалха шадабари: - багшатаа болон нүхэдтээ хамта дүн гаргах; Харилсаха шадабари: -өөрынгөө һанамжа баталжа шадаха.	Шадабри: Алдуугүйгөөр, зүб бэшэжэ шадаха. һурагшадай дадал шадабари, мэдэсэ шалгалта. Текстын комплекснэ анализай шүүмжэлэл. 6-дахи класста үзэһэнөө дабталга
			68 час			

7 класс

Нурагшадай мэдэсэ, шадабарида табигдаха гол эрилтэнүүд

1. *Нурагшадые литературна хэлэндэ хургалга.* Абьянуудые зүбөөр үгүүлхэ, үгэнүүдэй лексическэ удхые зүб ойлгохо, удхын сохилто зүбөөр хэрэгдэхэ дадалтай болгохо. Мэдүүлэл соо хэрэглэгдэһэн үгэнүүд нуури байраяа зүбөөр олоһон, удхынгаа талаар бэе бэетээ зүбөөр холболдонхой байха ёһотой. Нютаг хэлэнэй онсо илгаануудта анхаралаа хандуулха: алибаа нютагта тус үгыг гү, али абяе иигээд үгүүлдэг, харин литературна хэлэндэ иимээр үгүүлдэг гэжэ зэргэсүүлэн ойлгуулха шухала.

2. *Нурагшадай үгын нөөсыг арьбажуулга ба мэдүүлэл зохёолгыг хүгжөөлгэ.* Уран зохёол, сонин, сэтгүүлнүүдые уншадаг нурагшын хэлэн тодо сэбэр, үгэ баянтай, мэдүүлэлнүүдые зүбөөр найруулха дадалтай байдаг. Хүшэр удхатай үгэнүүдые ойлгуулжа хэрэглүүлхэ шухала, словарна хүдэлмэри хэшээл бүхэндэ эмхидхэгдэжэ байха ёһотой. Хэрбээ нурагшада ойлгогдосогүй үгын байбалнь, «Буряад хэлэнэй сахим нураха ном» соо «Толи» гэхэн бүлэг нээбэл, багшанарай ба нурагшадай хэрэглэхэ 14 зүйлэй толинуудые ашаглан, хэрэгтэй үгэнүүдэй зүб бэшэлгэ, оршуулга, тайлбаринь олдохо аргатай.

3. *Холбоо хэлэлгэдэ хургалга.* Буряад хэлэ заалгын гол зорилгонуудай нэгэн – хүнүүдэй хоорондоо харилсаха арга боломжо гүнзэгыүүлгэ, ханал бодолоо зүбөөр, үгэ баянтайгаар дамжуулха шадабари хүгжөөлгэ. Энэ шадабари болон дадал буряад хэлэнэй, уран зохёолой ба дунда нургуулида үзэгдэжэ байгаа бүхы предметүүдээр хэшээлнүүдтэ хэлэлгэ хүгжөөхэ элдэб даабаринуудые нурагшадаар дүүргүүлхэдэ бэхижүүлэгдэдэг. Зохёолго болон найруулга бэшэхын тула нурагшад хүдэлмэрингөө сэдэб зүбөөр шэлэн олохо, гол удхыень тодоор ойлгохо, юрын гү, али орёо түсэб зохёожо шадаха дүршэлтэй болохо ёһотой. Үгэнүүдэй удхыг, тэдэнэй холбоог, хэлэлгын уран аргуудые зүбөөр хэрэглэхэ. Оролто хубияа – шухала хубида, түгэсхэлдэ гуримтайгаар шэнжэлэн орожо, зохёолгоёо бэшэхэ.

Программын бүридэл

VII класс

1. Дабталга.
2. Үйлэ үгэ.
3. Дахуул үгэ.
4. Холболто үгэ.
5. Зүйр үгэ.
6. Аянгалһан үгэ.
7. Дабталга.
8. Холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгэ.

Мүнөө үедэ шабинарай бэе махабад бэхижүүлхэ, элүүр энхые сахиха тухай асуудал гол асуудал болоод байна. Тиимэһээ энэ хуралсалай программаар үзэгдэхэ материал үхибүүдэй ухаан бодол болон наһандань таарамжатайгаар зохёогдонхой.

Энэ тайлбари бэшэг соо үгтэһэн дурадхалнуудта багша творческо хандажа, хурагшадайнгаа наһа, бэлэдхэл, мэдэсэ, шадабари хараадаа ябан ажаллаха. Сээжэлдэхэ зохёолнууд класс бүхэндэ багшын үзэмжөөр үгтэхэ гэжэ хараалагдана.

Буряадхэлэнэй, тэрэниешэнжэлдэгэрдэмухаанайхүгжэлтыехараадааабан, Россинэрдэмхуралсалайтүсэбые (учебныйплан) баримталан, мүнөөүедэхэрэглэгдэдэгпрограммынүндэһөөр «Буряадхэлэнэй» стандартдатааруулан, программазохёогдобо.

Буряад хэлэ үзэлгэдэ 7 класста эрдэм хуралсалай түсэбөөр неделидэ 3 час үгтэнэ. 2023-2024 хуралсалай жэлдэ бүхыдээ 102 час болохо.

Тус программа 1 жэлдэ зохёогдоо. Багша программын «Каледарна – тематическа түсэблэлгэ» хубилгаха эрхэтэй.

Һара, үдэр		Хэшээлэй темэ	Часууд	Метапредметнэ үрэ дүнгүүд	Холбоо хэлэлгэ хүжөөлгэ болон элдэб практическа хүдэлмэринүүд
Тусэ б	Факт				
1	4.09	Юумэнэй нэрын зохилдол	<u>5 ч.</u> 1	Юумэнэй нэрын зохилдол дабтажа, бэшэгэй дүрим дабтаха. Падежнүүдые асуудалнуудтайнь дабтаха. Хэлэлгэдээ хэр зүбөөр хэрэглэнэб гэжэ шалгаха.	Номоор упражненинуудые дүүргэхэ, сахим номоор тестовэ даабари хэхэ.
2	5.09	Юумэнэй нэрын хамаадал	1	Юумэнэй нэрын нюурта ба өөртэ хамаадал дабтаха. Сасуулга хэжэ, бэшэгэй дүрим дабтаха.	Притча оршуулга хэхэ, сахим номоор тестовэ даабари хэхэ.
3	7.09	Тэмдэгэй, тоогой, түлөөнэй нэрэнүүд	1	Тоогой нэрэ элирхэйлэгшэ болон хэлэгшэ болгон хэрэглэлгэ. Шанарта ба харилсаата тэмдэгэй нэрэнүүдэй илгаае тайлбарилха. Суффикснууд. Диалог. Түлөөнэй нэрын илгарал, зохилдол, хамаадал. Түлөөнэй нэрын нюурта ба өөртэ хамаадал	Нюурай түлөөнэй нэрэнүүдые хэрэглэжэ, мэдүүлэлнүүдые зохоогоод бэшэхэ. Схемээр мэдүүлэлнүүдые зохоохо
4	11.09	Дайбар үгэнүүд	1	Наречиин илгарал, бии болохо аргууд.	Зураг анхаралтайгаар хараад, «Алтан намар» гэжэ нэрэтэй богонихон рассказ зохоохо. Тэрээн соогоо ургамалай, сэсэгэй, модонуудай хубилжа, ямар үнгэтэй болодогыень бэшэхэ.
5	12.09	Дабталгаар шалгалтын хүдэлмэри	1	Түсэблэлгэ. 1. Үгын бүридэл: һуури., залгалта, үндэһэн, суффикс. 2. Үгын фонетическэ шүүлбэри. 3. Үгын морфологическа шүүлбэри.	Диктант бэшэхэ. Үгын бүридэл: һуури., залгалта, үндэһэн, суффикс. Үгын фонетическэ шүүлбэри. Үгын морфологическа шүүлбэри. Тестэвэ даабаринууд.
6-7	14.09 18.09	Үйлэ үгын удха шанар.	(62) 2	Мэдүүлэлэй илгаанууд, сэглэлтын тэмдэгүүд. Үгын бүридэл. Сэхэ хэлэлгэдэ хэрэглэхэ дүрим. Үйлэ үгын удха шанар. Эхин класста үйлэ үгэ тухай үзэһэнөө дабталга.	Номоор упражненинуудые дүүргэхэ. Эхин класста үйлэ үгэ тухай үзэһэнөө дабтан, тестовэ даабари хэхэ.
8-9	19.09 21.09	Үйлэ үгын маягууд	2	Юрын ба орёо мэдүүлэл. Мэдүүлэлэй шухала гэшүүд: нэрлүүлэгшэ хэлэгшэ хоёр. Үйлэ	Схемэдэ тааруулаад, мэдүүлэлнүүдые зохоохо. Упражненинүүд.

				үгын гол морфологическа шэнжэнүүд ба синтактическа үүргэ тухай	
10-11	25.09 26.09	Үйлэ үгын вид	2	Глаголые хэлэгшэ болгон хэрэглэлгэ. Мэдүүлэлэй гэшүүдээр шүүлбэри	Синтактическа үүргэ: Мэдүүлэлэй гэшүүдээр шүүлбэри, элдэб даабаринууд.
12-13	28.09 2.10	Шалгалтын ажал	2	Юрэ хөөрэхэн текстээр үйлэдэгшэ нюурай характеристикэ харуулхан дэлгэрэнгы изложени бэшэжэ хуралга.	Изложени
14-15	3.10 5.10	Үйлэ үгын хууринууд	2	Үгын бүридэлөөр шүүлбэри: суффикс, залгалта, үндэхэн, хуури. Үйлэ үгын хууринууд.	Упражненинууд. Тестовэ шалгалта
16-17	9.10 10.10	Үйлэ үгын хүүлэй түргэн аялганай унаха ба унахагүй ушар.	2	Абтахан үгэнүүдэй хүүлэй тодо бэшэ аялгануудай, эрсэ аялганууд дээрэ сохилто, үгэнүүдэй хүүл ба залгалтада бэшэхэ дүрим. Глаголой хүүлэй түргэн аялганай унаха ба унахагүй ушар.	Номоор элдэб практическа хүдэлмэринүүд, даабаринууд.
18-19	12.10 16.10	Үйлэ үгын түхэлнүүд	2	Мэдүүлэлэй шухала ба юрын гэшүүд: нэрлүүлэгшэ ба хэлэгшэ, нэмэлтэ, элирхэйлэгшэ, ушарлагша.	Номоор элдэб практическа хүдэлмэринүүд, даабаринууд.
20-21	17.10 19.10	Мэдүүлхэн түхэл тухай	2	Мүнөө саг, үнгэрхэн саг, үнгэржэ байхан саг. Ерээдүй саг. Илгарал.	Рассказ зохёолго. Юрэ хөөрэхэн текстээр үйлэдэгшэ нюурай характеристикэ харуулхан дэлгэрэнгы найруулга бэшэжэ хуралга.
22-23	23.10 24.10	Мэдүүлхэн түхэлэй сагууд	2	Мэдүүлхэн түхэлэй үнгэржэ байхан саг. Ерээдүй саг. Залгалтануудые зүб бэшэлгэ. Үнгэржэ байхан саг болон ерээдүй сагай залгалтануудые илгаруулжа хураха.	Номоор элдэб практическа хүдэлмэринүүд, даабаринууд.
24-25	26.10 27.10	Найруулга	2	Найруулга бэшэхэдээ, зүбөөр ханал бодолоо удаа дараалан бэшэхэ шадабаритай болохо. Юрэ хөөрэхэн текстээр үйлэдэгшэ нюурай характеристикэ харуулхан дэлгэрэнгы найруулга бэшэжэ хуралга.	«Мартагдашагүй аян» найруулга. Юрэ хөөрэхэн текстээр үйлэдэгшэ нюурай характеристикэ харуулхан дэлгэрэнгы найруулга бэшэжэ хуралга.
26-27	9.11 3.11	Шалгалтын ажал	2	Бэшэгэй дүримөөр, глаголой мэдүүлхэн түхэлээр шалгалтын диктант ба тэрэнэй	Диктант. Шалгалтын ажалай шүүмжэлэл.

				анализ.	
28-29	14.11 16.11 20.11 21.11	Хандаһан түхэлэй нюурнууд Хандаһан түхэлэй залгалтанууд	2 2	1-дэхи нюур 2-дохи нюур 3-дахи нюур } ойлгосо Хандаһан түхэл. 1-дэхи, 2-дохи, 3-дахи нюурнуудта хандалга Хандаһан түхэлэй залгалтануудые зүб бэшэлгэ	Номоор элдэб практическа хүдэлмэринүүд, даабаринууд.
30-31	23.11 27.11	Шалгалтын хүдэлмэри	2	Бэшэгэй дүримөөр, глаголой хандаһан түхэлээр шалгалтын диктант ба тэрэнэй анализ.	Бэшэгэй дүримөөр, глаголой хандаһан түхэлээр шалгалтын диктант ба тэрэнэй анализ.
32-33	28.11 30.11	Причастна түхэл.	2	Хандаһан ба мэдүүлһэн түхэлнүүд, залгалтануудын.	Номоор элдэб практическа хүдэлмэринүүд, даабаринууд.
34-35	4.12 5.12	Причастна түхэлэй илгаанууд ба залгалтанууд.	2	Үнгэрһэн саг, үни унгэрһэн саг, ерээдүй саг. Илгарал. Залгалтануудые зүб бэшэлгэ.	Буряад арадай эдеэнэй дээжэ-сай тухай мэдэхэ болоно: «Сай баригты». Причастна түхэлэй илгаанууд ба залгалтанууд
36-37	7.12 11.12	Причастна түхэлэй зохилдол ба хамаадалнууд.	2	Падежэй зохилдол. Өөртэ, нюурта хамаадал: юумэнэй нэрэ, тэмдэгэй нэрэ дабталга. Үйлэ үгын хохилдол, хамаадал ойлгохо.	Номоор элдэб практическа хүдэлмэринүүд, даабаринууд.
38-39	12.12 14.12	Шалгалтын ажал	2	Юрэ хөөрөһэн текстээр үйлэдэгшэ нюурай характеристикэ харуулһан дэлгэрэнгы изложени бэшэжэ һуралга.	Изложени
40-41	18.12 19.12	Юумэнэй ба тэмдэгэй нэрэнүүдэй удха шанартай болохо ушар	2	1.Мэдүүлэлэй нэгэ түрэл гэшүүд. 2.Причастна түхэл. 3.Причастна түхэлэй зохилдол ба хамаадалнууд 4. Причастинуудай юумэнэй нэрэ ба тэмдэгэй нэрын удха шанартай болохо ушар	Номоор элдэб практическа хүдэлмэринүүд.

				5.Причастинуудай залгалтанууды бэшэхэ дүрим.	
42-43 44	21.12 25.12 26.12	Деепричастна түхэлэй удха шанар, грамматическа тэмдэгүүд. Деепричастинууд ай илгаанууд ба залгалтанууд.	2 1	1.Глагол дабталга. 2.Мэдүүлхэн, хандалхан, причастна түхэлнүүд. 3.Деепричастна түхэл тухай ойлгосо. 4.Тэрэнэй удха шанар. 5.Илгаалнууд ба залгалтанууд. 6.Деепричастна түхэлэй удха шанар, грамматическа тэмдэгүүд.	«Харуу айл» (В.Эрдыниева) Онтохоной удхаар юу ойлгожо абабат? Нургаал боломоор зүйлнүүд бии гү? Номоор элдэб практическа хүдэлмэринүүд. «Амаралтын үдэр» рассказай эхиие уншаад, саашань үргэлжлүүлэн бэшэгты. Деепричастинууды олоор оруулхаяа оролдохо.
45	28.12	Зарим деепричастнуудай нюурта ба өөртэ хамаадал.	1	1.Деепричастинуудай илгаа ба залгалтанууд. 2.Деепричастинууды хэлэлгэдэ хэрэглэжэ нургалга.	«Этигэхэ хүсэл хүрэнэ» шүлэг уншаад, гол удхань юун тухайб гэжэ хэлэхэ. Номоор элдэб практическа хүдэлмэринүүд.
46	9.01	Причастна ба деепричастна тухэлнүүдээр шалгалтын ажал	1	1.Өөрынгөө бэшээн худэлмэри анализ хэжэ нургалга. 2.Диктантда гараһан алдуунуудай дүримүүдыень дабталга.	Причастна ба деепричастна тухэлнүүдээр шалгалтын ажал: диктант ба тэрэнэй анализ.
47	11.01	Үйлэ үгэнүүдэй бии бололго.	1	1.Глагол. Мэдүүлхэн түхэл. Хандаһан түхэл Причастна түхэл Деепричастна түхэл Сэхэ удхата суффикснууд.	Үгын бүридэлөөр шүүлбэри: үгын үндэһэн, суффикс, нуури, залгалта.
48	15.01	Үйлэ үгын идхаһан удхатай суффикснууд.	1	Глаголой түхэлнүүдэй залгалтанууд. Үйлэ үгын идхаһан удхатай суффикснууды зүб бэшэлгэ.	Үгын бүридэлөөр шүүлбэри. Изложени - миниатюра.
49-50-60	16.01 18.01	Хүлээгдэһэн удхатай залгабаринууд	1	Глаголой түхэлнүүдэй залгалтанууд . Глаголой суффикснууд. Хүлээгдэһэн, хамтадхаһан, угталдуулһан удхатай	Номоор элдэб практическа хүдэлмэринүүд. Тестовэ даабаринууды дүүргэхэ.

	22.01	Хамтадхаан, удхатай суффикснууд Угталдуулхан удхатай суффикснууд.	1 1	залгабаринууд тухай ойлгосо. Залгабаринуудыг нэмэж, шэнэ үгэнүүдыг бии болгож хураах.	
61	23.01	Үйлэ үгын суффикста адли залгалтанууд.	1	1.Глаголой залгалтанууд 2.Глаголой суффикснууд. 3.Глагол бии болгодог суффикснууд.	Номоор элдэб практическа хүдэлмэринүүд. Тестовэ даабаринуудыг дүүргэхэ.
62	25.01	Үйлэ үгэнүүдтэ частицануудыг зүб бэшэлгэ.	1	1.Үгын бүридэлөөр шүүлбэри. 2.Частицанууд. Частицануудыг зүб бэшэлгэ.	Үгэ диктант. Номоор элдэб практическа хүдэлмэринүүд.
63	29.01	Үйлэ үгэ тухай үзэхэнөө дабталга	1	1.Глаголой удха шанар. 2.Глаголой түхэлнүүд, тэрэнэй залгалтанууд. 3.Глаголой суффикснууд. 4.Үгын бүридэлөөр шүүлбэри. 5.Шалгалтын хүдэлмэридэ гарахан алдуунуудай дүримүүдыг дабталга.	Шалгалтын хүдэлмэри ба тэрэнэй анализ. Номоор элдэб практическа хүдэлмэринүүд.
64	30.01	Дахуул үгэ тухай ойлгосо	(4 ч.) 1	Илгэхан тэмдэгүүдыг дабтахадаа, зөөлэн тэмдэгэй үүргэдэ анхаралаа табиха. (ульгам- горье, урьха-сарья). Дахуул үгэ.	Үгын фонетическэ шүүлбэри. Упражненинууд
65	5.02	Ондоо хэлэлгын хубинуудһаа гарахан дахуул үгэнүүд.	1	1.Суффикснуудыг дабтаха. 2.Үгын фонетическэ шүүлбэри. 3. Үгын морфологическа шүүлбэри. Ондоо хэлэлгын хубинуудһаа гарахан дахуул үгэнүүд тухай ойлгосо.	«Манай сад» гэжэ сочинени бэшэхын тула үгтэһэн текст уншаха, гол удхыень хэрэглэхэ.
66-67	6.02 8.03	Дахуул үгэнүүдэй залгалтануудыг абалга	1	Анхан һуурийн тодо бэшэ аялгануудыг дабтаха. Олоной тоогой, падежэй залгалтануудыг дабталга.	Шэнжэлэлгын ажал хэжэ, ород хэлэндэ предлогууд гү, али буряад хэлэндэ дахуул үгэнүүд үргэнөөр хэрэглэгдэнэ гү гэжэ элирүүлхэ.

		Дахуул үгэнүүдэй илгаа	1	Юумэнэй нэрын тоо, олоной тоогой залгалтанууды дабталга. Дахуул үгэнүүдэй илгаа тухай ойлгосо.	Проектнэ ажал
68-69	12.02 13.02	Союз тухай ойлгосо Союзуудай илгаа	(7 ч.) 1 1	Союз тухай ойлгосо Падежнүүдые ба тэдэнэй залгалтанууды дабталга. Союзууды илгаруулжа шадаха.	Номоор элдэб практическа хүдэлмэринүүд. Тестовэ даабаринууды дүүргэхэ.
70-71	15.02 19.02	Орёо холболто үгэнүүд Сложно союзууды зүб бэшэлгэ	1 1	Нэгэ түрэл гэшүүд тухай ойлгосо дабтаха. Союзууды хэрэглэлгэ, сэглэлтын тэмдэгүүды табилга.	Зохеолой удхаар хөөрэлдөө хэхэ. Номоор элдэб практическа даабаринууд.
72-73	20.02 22.02	Союзуудай сэглэлтын тэмдэгүүд.	2	Юрын сложно мэдүүлэлнүүды дабтаха. Союзуудай сэглэлтын тэмдэгүүды табижа нураха.	Мэдүүлэлэй гэшүүдээр шүүлбэри. Номоор элдэб практическа хүдэлмэринүүд. Тестовэ даабаринууды дүүргэхэ.
74	26.02	Шалгалтын ажал	1	Бэшэгэй дүримөөр, глаголой мэдүүлхэн түхэлээр шалгалтын диктант ба тэрэнэй анализ.	Шалгалтын ажалай шүүмжэлэл
75	27.02	Частицанууд тухай ойлгосо.	(7) 1	1. Частицанууд тухай ойлгосо. 2. Үгын бүридэлөөр шүүлбэри. Глаголой нуури соохи <u>р, л</u> хашалгануудай удаадахи аялгануудай уналга.	Эхэ, эжынэр, тэдэнэй арюун найхан сэдхэл тухай хөөрэлдөө үнгэргэхэ.
76	29.02	Зүйр үгэнүүдэй илгарал	1	Частицануудай илгарал тухай мэдэсэ.	Номоор элдэб практическа хүдэлмэринүүд. Тестовэ даабаринууды дүүргэхэ.
77-78-79	4.03 5.03 7.03	Зүйр үгэнүүд зүб бэшэлгэ.	1	Частицанууды зүб бэшэлгэ.	Үгэ диктант. Номоор элдэб практическа хүдэлмэринүүд. Тестовэ даабаринууды дүүргэхэ.
		Асууһан ба баталһан частицанууд. Ньюрай	1	Асууһан ба баталһан частицанууды зүбөөр үгүүлжэ нургаха ба ньюрай частицанууды зүб бэшэлгэ.	Шалгалтын асуудалнуудта харюу. Номоор элдэб практическа даабаринууды дүүргэхэ.

		частицанууд	1		
80-81	11.03 12.03	Шалгалтын ажал	2	Частицануудыг хэлэлгэдээ хэрэглэжэ хургалга. Анализ хэжэ хургалга.	Шалгалтын диктант, тэрэнэй анализ.
82	14.03	Междометиин удха шанар	(5) 1	Междометиин удха шанар. Аянгалхан үгэнүүд тухай ойлгосо тухай. Глаголой бии бололго дабтаха.	Ролёор уншалга, упражненинүүд. Номоор элдэб практическа даабаринуудыг дүүргэхэ.
83	25.03	Междометиин сэглэлтын тэмдэгүүд.	1	Глаголнуудай суффикснууд ба частицануудыг зүб бэшэхэ дурим	Номоор элдэб практическа даабаринуудыг дүүргэхэ.
84	26.03	Междометинүүды г хэлэлгэдээ зүбөөр хэрэглэлгэ	1	Хэлэлгэ соо синоним - глаголнуудыг хэрэглэжэ хураха. Междометинүүдыг хэлэлгэдээ зүбөөр хэрэглэлгэ.	Шалгалтын асуудалнуудта харюу, упражненинүүд. Диктант
85-86	28.03	Тухалагша хэлэлгын хубинуудаар дабталга. Тухалагша хэлэлгын хубинуудаар шалгалтын ажал	1 1	Диалог тухай ойлгосо дабтаха. Тухалагша хэлэлгын хубинуудаар дабталга. Тухалагша хэлэлгын хубинуудаар шалгалтын хүдэлмэри ба тэрэнэй анализ.	Шалгалтын асуудалнуудта харюу. Сахим номоор даабаринуудыг хэхэ. Тухалагша хэлэлгын хубинуудаар шалгалтын хүдэлмэри диктант, тест.
87	1.04	Үгүүлэл тухай юрын ойлгосо.	(8) 1	1.Уран зохиолой. 2.Эрдэм хуралсалай. 3.Нийтэ-томилогын. 4.Хөөрэлдөөнэй, яряанай. 5.Хэрэгэй Үгүүлэлэй стиль. Радио гү, али теледамжуулгаар хуряангы изложени бэшэлгэ.	Номоор элдэб практическа даабаринуудыг сээжээр дүүргэхэ. Радио гү, али теледамжуулгаар хуряангы изложени бэшэлгэ.
88	2.04	Шалгалтын ажал:	1	Аялгануудай хубарил, нугарал, тааралдал дабталга. Юрын конструкитай	Багахан текст ород хэлэнһээ буряад хэлэндэ

		оршуулга		мэдүүлэлнүүдхээ бүридэһэн багахан рассказ ородхоо буряадта оршуулга.	оршуулга.
89-90	4.04 8.04	Сэглэлтэ тухай ойлгосо	2	Мэдүүлэл, юрын ба сложно мэдүүлэлнүүд. Уншаһан номдоо рецензи бэшэжэ һураха.	Рецензи бэшэлгэ. Упражнени 180 , 133-134 нюур
91	9.04	Зурагаар сочинени бэшэлгэ	1	Мэдүүлһэн, хандаһан, причастна ба деепричастна түхэлнүүдые дабталга.	Зурагаар сочинени бэшэлгэ.
92	11.04	Шалгалтын ажал: изложени	1	Глаголнууд, глаголнуудые ондоо хэлэлгын хубинуудһаа бии болгодог суффикснууд. Түрэлхи литератураар үзэжэ байһан зохиолой хэһэгээр дэлгэрэнгы изложени. Үзэжэ байһан геройнуудта характеристикэ үгэлгэ. Юрын конструкитай мэдүүлэлнүүдхээ бүридэһэн изложении бэшэхэ.	Изложени бэшэлгэ. Характеристикэ үгэлгэ
93	15.04	Дурсалга бэшэлгэ	1	Нютагай уран зохиолшод гү, али мэдээжэ хүн, тэдэнтэй уулзалга тухай дурсалга бэшэлгэ. Һурагшын үзэмжөөр уран зохиолшод гү, али мэдээжэ хүн, тэдэнтэй уулзалга тухай дурсалга бэшэлгэ.	Нютагай уран зохиолшод гү, али мэдээжэ хүн, тэдэнтэй уулзалга тухай дурсалга бэшэлгэ.
94	16.04	«Минии хүсэл» гэжэ сочинени бэшэлгэ.	1	Сочинени бэшэхэ материал суглуулха, зүбөөр һанал бодолоо удаа дараалан бэшэхэ шадабаритай болохо.	«Минии хүсэл» гэжэ сочинени бэшэлгэ. А. Цыденовай уран зурагууд тухай
95-96	18.04 22.04	Глаголой хэлэгшэ болгон хэрэглэлгэ.	(8 ч.) 2	Үгын морфологическа шүүлбэри. Хэлэлгын хубинуудые дабтаха. Мэдүүлэй гэшүүдээр шүүлбэри. Һурагшад юумэнэй, тэмдэгэй, тоогой нэрэнүүдые, дайбар үгэнүүдые, үйлэ үгэнүүдые хэлэлгэдээ зүбөөр хэрэглэжэ шадаха зэргэтэй.	Үгын морфологическа шүүлбэри. Мэдүүлэй гэшүүдээр шүүлбэри. Сахим номоор даабаринуудые хэхэ.
97-98	23.04 25.04	Глаголнуудай түхэлнүүдые дабталга	2	Үгын бүридэлөөр шүүлбэри. Глаголнуудай түхэлнүүд: хандаһан, мэдүүлһэн, причастна ба деепричастна, тэдэнэй залгалтанууд, суффикснууд.	Үгын бүридэлөөр шүүлбэри. Сахим номоор даабаринуудые хэхэ.

99-100	29.04 30.04	Тухалагша хэлэлгын хубинуудыг дабтах	2	Тухалагша хэлэлгын хубинууд: Дахуул үг. Холболто үг. Зүйр үг. Аялгалхан үг. Илгарал, залгалтануудыг зүб бэшэлгэ.	Номоор элдэб практическа хүдэлмэринүүд, Тестовэ даабаринуудыг, упражненинүүдыг дүүргэхэ упражненинүүд, даабаринууд.
101-102	26.05 27.05	Түгэсхэлэй шалгалтын хүдэлмэри ба тэрэнэй анализ.	2	Түгэсхэлэй шалгалтын хүдэлмэри ба тэрэнэй анализ. Юрэ хөөрэхэн текстээр үйлэдэгшэ нюурай характеристикэ харуулхан дэлгэрэнгы изложени бэшэжэ һуралга.	Изложени «Түймэртэ ороһон тайга»
		Хамта:	102 час		

Нурагшадай мэдэсэ, шадабарида табигдаха гол эрилтэнүүд

Нурагшад 8-дахи класс дүүргэхэдээ, иимэнүүд шадабаритай болон дадалтай болохо ёһотой:

- нэрэ болон холбуулалнуудай гол ба дулдыданги үгэнүүдые гаргадаг хэлэлгын хубинуудые зүбөөр олохо;
- сүлөө ба тогтомол холбуулалнуудые илгаруулха;
- мэдүүлэл соохи үгэнүүдэй холбоо (тааралдал, шадарлал, хүтэлбэри) зүб илгах;
- нэгэ ба хоёр бүридэлтэ мэдүүлэлнүүдые илгаруулжа шадаха;
- нэгэ түрэл гэшүүдтэй, хандалгатай, оролто үгэнүүдтэй, тусгаарлагдаһан гэшүүдтэй мэдүүлэлнүүдые зохоожо шадаха;
- 5-7 –дохи классуудта үзэһэн бэшэгэй дүримүүдые, 7-8 дахи классуудта үзэһэн сэглэлтын тэмдэгүүдые дахуулалтай, сэхэ хэлэлгэтэй, нэгэ түрэл гэшүүдтэй мэдүүлэлнүүдые болон бусад хэрэгтэй дүримүүдые зүбөөр хэрэглэхэ.

Гол шухала зорилгонууд:

-ургажа ябаа залуу үетэндэ эрдэм болбосоролой үндэһэ нууриие гүнзэгыгөөр ба бата бэхээр үгэхэ;

- нурагшадые Буряад Республикын гүрэнэй аман ба бэшэгэй хэлэтэй болгохо;
- ниитын болон ажахын хэрэгтэ түрэлхи хэлээ хэрэглүүлжэ нургаха;
- арадайнгаа түүхэ, аман зохоолойнь баялиг, ёһо заншал, соёл болбосорол – эдэ бүгэдэндэ түшэглэн, тэдэниие нургажа, хүгжөөжэ, хүмүүжүүлжэ, буряад үндэһэ яһатанай гүнзэгы мэдэрэл бүридхүүлхэ.

Тус зорилгонуудһаа дулдыдан, буряад хэлэ үзэжэ байһан нурагшадта эрдэмэй-лингвистическэ мэдээнүүдые, ойлгосонуудые, грамматикын дүримүүдые дүүрэнээр шудалан үзүүлхэ шухала.

8 класста туд программа бэелүүлэгдэхэдээ, нурулсалай номууд ба дидактическа материалнууд, таблицанууд болон буряад хэлэнэй диск дээрэ үндэһэлжэ зохоогдобо.

Нурулсалай ябадал иимэнүүд технологи болон методико дээрэ эмхигхэгдэнэ: түлэблэлэй, блогой, шэнжэлүүлжэ ойлгуулха, зохоохы, бэдэрэлгын онол аргууд. Заалгын ба шэнжэлэн үзэлгын замуудые тодоруулдаг, багшалхы эрдэм ухааниие буряад хэлэ зааха методико гэдэг. Методико хадаа хэлэ шудалгы тодоруулна, мэдэсыень элирүүлнэ, раздел бүхэниие ямар класста хэды шэнээн гүнзэгыгөөр ба үргэнөөр үзэхэ ёһотой гэжэ шэнжэлнэ, багша ямар арга боломжонуудые хэрэглэхэб, заалгаяа хайшан гэжэ һайжаруулхад гэжэ тодоруулна. Методико дидактикатай тон нягта холбоотой. Хүмүүжүүлгын, эрдэмэй болон нурулсалай ёһо нахаралдаа абадаг дидактикын юрэнхы үзэлнүүд методикын үндэһэ нууринь болоно гэшэ. Методико хүмүүжүүлгын, эрдэмэй болон нурулсалай үедэ хүнэй ханаан сэдхэлэй хүгжэлтэ (психикэ) шудалдаг, багшалхы ухаан сэдхэлтэй, тэрэнэй психологическа үндэһэ нуури шэнжэлдэг психологитой тон нягта холбоотой. Ёһо журам эбдэдэггүй хүмүүжүүлгын асуудалнуудые хараадаа абажа, буряад хэлэнэй методико этикетэй, эстетикетэй харилсаатай байдаг. Тэрээнһээ гадна буряад хэлэнэй методико ондоо дүтэрхы нурулсалай предметүүдтэй нягта холбоотой: буряад литература, ород хэлэн ба литература, түүхэ, хүгжэм, дүршэлэн харуулдаг искусствотой. Буряад хэлэнэй методико нургуулиин багшанарай дүй дүршэл шэнжэлдэг, онсодходог ба тэрээн дээрэ үндэһэлдэг.

Буряад хэлэнэй методикын гол түлэб үзэлнүүд (основные принципы) иимэнүүд байна: научна шанар, түүхэ баримталга.

Нурулгалын үедэ хэрэглэгдэдэг үзэгдэлнүүд иимэ:

- ажабайдалтай холбоо

Гуримтай ба зорихон хуралсал: ойлгосо, харуулан ойлгосо, хуралсалай ба хүмүүжүүлгын холбоо

Хургалгын үеын шухала хубинууд хадаа хуралсалай зорилго, предмет, багша, хурагша.

Хурагшадай мэдэсэ, шадал, дадалыень шалгаха янзанууд: шалгалтын упражненинүүд, бэшэмэл харюунууд, тестнүүд, диктантнууд, шалгалтын холимог хүдэлмэри, аман шалгалта, хөөрэлдөөн, хурагшадтай уридшалан хүдэлэлгэ, хүсэд шийдхэгдээгүй асуудалнуудыг шэнжлүүлэн тайлбарилга, сахим хураха номоор даабаринуудыг дүүргэлгэ.

1. Сэдэбүүдэй гаршаг

1. 5-7 классуудта үзэхэнөө дабталга: фонетикэ, морфологи, тэдэнэй шүүлбэри
2. Синтаксис: холбуулал ба тэрэнэй бүридэлдэ ороһон үгэнүүдэй харилсаан; мэдүүлэл, тэрэнэй байгуулга, шухала болон юрын гэшүүд, нэгэ түрэл гэшүүд, мэдүүлэлэй гэшүүд болодоггүй үгэнүүд.
3. Дахуулал, тэрэнэй илгаа
4. Жэл соо үзэхэнөө дабталга

1 четверть – 19час

№	Хэшээлэй темэ	часууд	түсэб	факт
1	Дабталга	1		4.09
2	Синтаксис тухай юрэнхы мэдээн	1		8.09
	. Холбуулал	3ч.		
3	Холбуулал тухай ойлгосо	1		8.09
4	Холбуулалнуудай илгарал: тогтомол ба сүлөө холбуулалнууд	1		11.09
5	Тогтомол холбуулалнуудай удха	1		14.09
	. Мэдүүлэл	5ч.		
6	Мэдүүлэл тухай ойлгосо	1		14.09
7-8	Юрэ хөөрэхэн, асууһан, идхәһан, шангадхәһан мэдүүлэлнүүд	2		18.09 21.09
9	Мэдүүлэлнүүдэй сэгнэлтын тэмдэгүүд	1		21.09
10	Удхын сохилто	1		25.09
	. Юрын мэдүүлэл			
11	Юрын мэдүүлэлэй байгуулга	1		28.09
12-13	Мэдүүлэлэй гэшүүд. Хоёр ба нэгэ бүридэлтэ мэдүүлэлнүүд	2		28.09 2.10
14-15	Мэдүүлэлэй гэшүүд Нэрлүүлэгшэ, тэрэнэй гаралга. Нэрлүүлэгшые заагша	2		5.10 5.10
16-17	Хэлэгшэ, тэрэнэй гаралга. Нэрэ хэлэгшэ ба үйлэ хэлэгшэ	2		9.10 12.10
18-19	Диктант«Буряад арад»	2		12.10 16.10

2 четверть -23час				
20- 21- 22	Мэдүүлэлэй юрын гэшүүд. Элирхэйлэгшэ, тэрэнэй гаралга.	3		19.10 19.10 23.10
23- 24- 25	Хабсаргалта, тэрэнэй илгарал	3		26.10 26.10 9.11
26- 27	Тусгаарлагдаһан хабсаргалтанууд	2		9.11
28- 29- 30	Диктант «Урасхал»	3		13.11 16.11 16.11
31- 32	Тест	2		20.11 23.11
33- 34	Нэмэлтэ	2		23.11 27.11
35- 36- 37	Сэхэ ба хазагай нэмэлтэ	3		30.11 30.11 4.12
38- 39	Ушарлагша, тэрэнэй илгарал	2		7.12 7.12
40- 41- 42	Диктант «Жэрхи»	3		11.12 14.12 14.12
3 четверть- 36час				
43- 44	Юрын гэшүүдые хэлэлгэдэ зүбөөр хэрэглэлгэ	2		18.12 21.12

45-46	Нэмэлтэ, элирхэйлэгшын орондо таараха синонимууд	2		21.12 25.12
47-48	Нэгэ түрэл гэшүүд	2		28.12 28.12
49-50	Хоолойн аялгаар холболдоһон нэгэ түрэл гэшүүд.	2		11.01 11.01
51-52	Нэгэ түрэл гэшүүдтэй мэдүүлэлнүүдэй сэглэлтэнүүд	2		15.01 18.01
53-54	Шалгалтын ажал Зурагаар ажал «Талын дуран»	2		18.01 22.01
55-56	Мэдүүлэлэй тододхоһон гэшүүд	2		25.01 25.01
57-58	Тододхоһон гэшүүд	2		29.01 1.02
59-60-61	Мэдүүлэлэй гэшүүд тодо болгоһон үгэнүүд	3		5.02 8.02 8.02
62-63	Тусгаарлалгын сэглэлтын тэмдэгүүд	2		12.02 15.02
64-65	Шалгалтын ажал Изложени	2		15.02 19.02
66-67	Мэдүүлэлэй гэшүүд болодоггүй үгэнүүд	2		22.02 22.02
68-69-70	Хандалга.	3		26.02 29.02

				29.02
71- 72- 73	Оролто үгэнүүд Оролто мэдүүлэлнүүд	3		4.03 7.03 7.03
74- 75- 76	Междометинүүдтэй мэдүүлэлнүүд	3		11.03 14.03 14.03
77- 78	Изложени « Шэлүүхэн малгайтай үнэгэн»	2		25.03 28.03
4 четверть – 25 час				
	Дахуулал	10ч.		
79- 80	Дахуулал	2		28.03 1.04
80- 81	Дахуулалай сэгнэлтын тэмдэгүүд	2		4.04 4.04
82- 83- 84	Дахуулал шүүлбэрилхэ алгоритм	3		8.04 11.04 11.04
85- 86- 87	Шалгалтын ажал Диктант«Хойто полюс ошолго»	3		15.04 18.04 18.04
	. Дабталга	15ч		
88- 89- 90	Холболтотой мэдүүлэлнүүд	3		22.04 25.04 25.04
91- 92- 93	Абтаһан үгэнүүдые зүб бэшэлгэ	3		29.04 6.05

				8.05
94- 95- 96	Шухала ба юрын гэшүүд	3		8.05
97- 98- 99	Хэлэлгын хубинуудаар шүүлбэри	3		13.05 16.05 16.05
10- 101- 102	Мэдүүлэлэй нэгэ түрэл гэшүүд	3		20.05 23.05 27.05

Нурагшадай мэдэсэ, шадабариде табигдаха гол эрилтэнүүд

Нурагшад 9-дэхи класс дүүргэхэдээ, нимэнүүд шадабаритай болон дадалтай болохо ёһотой:

- ☐ нэрэ болон холбуулалнуудай гол ба дулдыданги үгэнүүдые гаргадаг хэлэлгын хубинуудые зүбөөр олохо;
- ☐ сүлөө ба тогтомол холбуулалнуудые илгаруулха;
- ☐ мэдүүлэл соохи үгэнүүдэй холбоо (тааралдал, шадарлал, хүтэлбэри) зүб илгаха;
- ☐ нэгэ ба хоер бүридэлтэ мэдүүлэлнүүдые илгаруулжа шадаха;
- ☐ нэгэ түрэл гэшүүдтэй, хандалгатай, оролто үгэнүүдтэй, тусгаарлагдаһан гэшүүдтэй мэдүүлэлнүүдые зохоожо шадаха;
- ☐ 5-7 –дохи классуудта үзэһэн бэшэгэй дүримүүдые, 7-8 дахи классуудта үзэһэн сэглэлтын тэмдэгүүдые дахуулалтай, сэхэ хэлэлгэтэй, нэгэ түрэл гэшүүдтэй мэдүүлэлнүүдые болон бусад хэрэгтэй дүримүүдые зүбөөр хэрэглэхэ;
- ☐ синтаксис шудалан үзэхэдөө, нурагшад үгэнүүдэй холбоо, мэдүүлэл, мэдүүлэл доторхи үгэнүүдэй холбоо, мэдүүлэлэй шухала ба юрын гэшүүд, мэдүүлэлэй тусгаарлагдаһан гэшүүд, причастна ба деепричастна дахуулалтай мэдүүлэлнүүд, юрын ба орёо мэдүүлэлнүүдэй гол янзанууд тухай мэдэсэ, хэрэглэхэ шадабари бата бэхээр ойлгожо абаха ёһотой.

Программын бүридэл / 9 –дэхи класс/

Программаар үзэгдэхэ материал	Час
Дабталга	7
Хэлэн тухай шухала мэдээн	2
Орёо мэдүүлэл	1
Ниилэлдэһэн орёо мэдүүлэл	4
Дахалдаһан орёо мэдүүлэл	12
Холболто үгэгүй орёо мэдүүлэл	4
Сэхэ хэлэлгэтэй орёо мэдүүлэл	3
Холилдоһон орёо мэдүүлэл	4
Текст ба тэрэнэй байгуулга	5
Найруулал	6
Дабталга	7
Холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгэ	13
Орой хамта	68

Сэдэбүүдэй гаршаг

1. 5-8 классуудта үзэһэнөө дабталга: фонетикэ, морфологи, тэдэнэй шүүлбэри
2. Синтаксис: холбуулал ба тэрэнэй бүридэлдэ ороһон үгэнүүдэй харилсаан.Холбуулалай илгарал: тогтомол ба сүлөө холбуулалнууд. Холбоо үгэнүүд, тэдэнэй илгарал. Холбоо үгэнүүдые хэлэлгэдээ зүбөөр хэрэглэжэ нурулга.

3. Орёо мэдүүлэл тухай ойлгосо
 4. Ниилэлдэһэн орёо мэдүүлэл
 5. Дахалдаһан орёо мэдүүлэл
 6. Тайлбарилһан нүхэсэл мэдүүлэлтэй дахалдаһан орёо мэдүүлэл
 7. Элирхэйлһэн нүхэсэл мэдүүлэлтэй дахалдаһан орёо мэдүүлэл
 8. Ушарлаһан нүхэсэл мэдүүлэлтэй дахалдаһан орёо мэдүүлэл
 9. Хэдэн нүхэсэл мэдүүлэлтэй дахалдаһан орёо мэдүүлэл
 10. Холболтогүй орёо мэдүүлэл
 11. Сэхэ ба өөршэлэн хэлэлгэ
 12. Холилдоһон орёо мэдүүлэл
 13. Үгүүлэл
 14. Хэлэлгын стильнүүд
 15. Текст ба тэрэнэй байгуулга
 16. Дабталга
 17. Холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгэ
- 5-8 классуудта үзэһэнөө дабталга: фонетикэ, морфологи, тэдэнэй шүүлбэри

1 четверть – 27 час

№	Грамматика ба бэшгэй дүримөөр үзэхэ материал	Темээр үгтэһэн саг	Болзор	Холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгэ болон элдэб практическа хүдэлмэринүүд	Метапредметнэ үрэ дүнгүүд
1-2	Дабталга Холбуулалнууд ба тэрэнэй илгаанууд	2 ч	4.09 5.09	Номой эхиндэ үгтэһэн хүсэнэг	Упражненинүүдые дүүргэлгэ
3-4	Мэдүүлэл ба тэрэнэй онсо шэнжэнүүд, илгаанууд	2ч	11.09 12.09	Номой эхиндэ үгтэһэн хүсэнэг	Упражненинүүдые дүүргэлгэ
5-6	Юрын ба бээ дааһан дахуулалнууд	2	18.09 19.09	х. 14 хүсэнэг	Упражненинүүдые дүүргэлгэ
7	Шалгалтын диктант.	1ч	25.09	«Диктантнуудай суглуулбари»	Н.63
8 х/х	Зурагаар зохеол бэшэлгэ. В. Инкижинов «Намартаа Сэлэнгэ дээрэ»	1ч	26.09	Д-29. Ном соо үгтэһэн зураг	Творческо хүдэлмэри
9	Хэлэн тухай тобшо мэдээн. Буряад хэлэнэй түүхэ, тэрэнэй хүгжэлтэнүүд	1ч	2.10		Упражненинүүдые дүүргэлгэ
10 х/х	Түрэл хэлэн, түрэхэн дайда тухай бодомжолго бэшэлгэ	1ч	3.10		Творческо хүдэлмэри
11	Орео мэдүүлэл Орео мэдүүлэл тухай ойлгосо	1ч	9.10	Электронно ном	Орео мэдүүлэлэй дүрим мэдэхэ
12-13	Ниилэлдэхэн орео мэдүүлэл Ниилэлдэхэн орео мэдүүлэлэй илгаанууд	2ч	10.10 16.10	х. 22 хүсэнэг	Упражненинүүдые дүүргэлгэ
14-15	Ниилэлдэхэн орео мэдүүлэлдэ сэглэлтын тэмдэгүүдые табилга	2ч	17.10 23.10	Электронно ном	Упражненинүүдые дүүргэлгэ
16	Ниилэлдэхэн орео мэдүүлэлэй шүүлбэри	1ч	24.10		Зүбөөр шүүлбэри хэлгэ
17-18	Шалгалтын диктант. Алдуунууд дээрэ хүдэлмэри	2ч	13.11 14.11	«Диктантнуудай суглуулбари»	Н.65
2 четверть- 14 час					
19	Дахалдаһан орео мэдүүлэл. Дахалдаһан орео мэдүүлэлэй шухала ба нүхэсэл мэдүүлэлнүүд. Холболтонууд.	1ч	20.11	Электронно ном	Дахалдаһан орео мэдүүлэлэй дүрим мэдэхэ.

20	Д-Н. Дугаровай «Байгал» гэхэн зурагаар нанамжаяа бэшэлгэ	1ч	21.11	х.33 ном соо үгтэһэн зураг	Творческо хүдэлмэри
21	Тайлбарилһан нүхэсэл мэдүүлэл ба тэрэнэй янзанууд	1ч	27.11		Тайлбарилһан нүхэсэл мэдүүлэлүүдэй янзануудые илгаруулха
22- 23	Тайлбарилһан нүхэсэл мэдүүлэлтэй дахалдаһан орео мэдүүлэлнүүдтэ сэглэлтын тэмдэгүүдые табилга	2ч	28.11 4.12	х.35 хүсэнэгөөр хүдэлсэри	Упражненинүүдые дүүргэлгэ
24	Элирхэйлһэн нүхэсэл мэдүүлэлтэй дахалдаһан ороо мэдүүлэл	1ч	5.12	«Диктантнуудай суглуулбари»	Н.68
25	Элирхэйлһэн нүхэсэл мэдүүлэлтэй дахалдаһан ороо мэдүүлэлнүүдтэ сэглэлтын тэмдэгүүдые табилга	1ч	11.12	Электронно ном	Багахан творческо хүдэлмэри
26- 27	Эсэгэ хүнэй үүргэ тухай бодомжолго бэшэлгэ	2ч	12.12 18.12	х. 40, хүсэнэг	Упражненинүүдые дүүргэлгэ
28	Дабталга. Багшын үзэмжөөр	1ч	19.12		Творческо хүдэлмэри
29	Изложени: «Бэлэрын халуун аршаан тухай домог»	1ч	25.12		Ороо мэдүүлэлэй шүүлбэри зүб хэлгэ
30	Ушарлаһан нүхэсэл мэдүүлэлтэй дахалдаһан ороо мэдүүлэл	1ч	26.12	«Буряад хэлэн», 8-9 класс	Творческо хүдэлмэри
31	Ушарлаһан нүхэсэл мэдүүлэлэй илгарал	1ч	9.01	Электронно ном	Дүрим дабтаха
32	Шалгалтын диктант	1ч	15.01		Нүхэсэл мэдүүлэлнүүдые илгаруулха
3 четверть – 22 час					
33	Хэдэн нүхэсэл мэдүүлэлтэй дахалдаһан ороо мэдүүлэл. Багсайн хубариһан нүхэсэл мэдүүлэл	1ч	16.01	Хүсэнэгөөр хүдэлмэри	Нүхэсэл мэдүүлэлнүүдые илгаруулжа хуралга
34	Зэргэлэн ба хубариһан нүхэсэл мэдүүлэлтэй	1ч	22.01		Упражненинүүдые

	дахалдаһан орео мэдүүлэлнүүд				дүүргэлгэ
35	Ямар нэгэ амитан зураглажа бэшэхэ	1ч	23.01	Учебник х. 53, холбоо хэлэлгэ хугжөөлгэ	Творческо хүдэлмэри
36-37	Даша-Нима Дугаровай «Буряад басаган» гэхэн зурагаар бодомжолго-зохеолго бэшэлгэ	2ч	29.01 30.01	Учебник х.53 Д.75	Творческо хүдэлмэри
38	Шалгалтын диктант	1ч	5.02	Диктант «Золто»	Н.71
39	Алдуу дээрэ хүдэлмэри	1ч	6.02		Дүрим дабтаха
40	Дабталга. Бүридхэлгэ. Четвертийн дүн	1ч	12.02	Электронно ном	Даабари дүүргэлгэ
41	Холболтогүй орео мэдүүлэл. Холболтогүй орео мэдүүлэлэй илгаанууд	1ч	13.02	Ном, х. 55-56 хүсэнэг	Дүрим дээрэ хүдэлхэ
42-43	Холболтогүй орео мэдүүлэлнүүдтэ сэглэлтын тэмдэгүүдые табилга	2ч	19.02 20.02	Ном, х.57 хүсэнэг	Холболтогүй орео мэдүүлэлнүүдэй илгаа мэдэхэ
44	Хабарай сагыг зураглаһан холболтогүй орео мэдүүлэлнүүдые оруулан, зохеолго бэшэлгэ	1ч	26.02	Ном, х.59	Творческо хүдэлмэри
45	Шалгалтын диктант	1ч	27.02	Диктант «Суглаанай урда»	Творческо хүдэлмэри
46	Сэхэ ба өөршэлэн хэлэлгэ Сэхэ ба өөршэлэн хэлэлгэ	1ч	4.03	Электронно ном	Сэхэ хэлэлгын илгаанудые мэдэхэ
47-48	Сэхэ хэлэлгэтэй мэдүүлэлнүүдтэ сэглэлтын тэмдэгүүдые табилга	2ч	5.03 11.03	Ном, х.60-61 хүсэнэг	Упражненинүүдые дүүргэлгэ
49	Сагаан һара – Сагаалган тухай хөөрөө зохеолго	1ч	12.03	Ном, х.64-65 Д. 86,87,88	Творческо хүдэлмэри
50	Холилдоһон орео мэдүүлэл Холилдоһон орео мэдүүлэл	1ч	25.03		Упражненинүүдые дүүргэлгэ
51-52	Холилдоһон орео мэдүүлэлнүүдэй сэглэлтын тэмдэгүүд	2ч	26.03 1.04		Упражненинүүдые дүүргэлгэ
53	Орео мэдүүлэлэй шүүлбэри	1ч	2.04	Ном, х.72	Шүүлбэри хэжэ шадаха
54	Шалгалтын асуудалнуудта бэшэмэл харюу	1ч	8.04		
4 четверть -14 час					

55	Үгүүлэл Үгүүлэл тухай юрэнхы мэдээн	1ч	9.04	Электронно ном	Үгүүлэлнүүдые илгаруулжа хураха
56	Үгүүлэлнүүдэй илгарал	1ч	15.04		Упражненинүүдые дүүргэлгэ
57	Эжы тухай шүлэг али зохеол бэшэхэ	1ч	16.04	Ном, х.78	Творческо хүдэлмэри
58	Ород хэлэнһээ бураад хэлэндэ оршуулга	1ч	22.04	х. 80, Д-106	Творческо хүдэлмэри
59	Хэлэлгын стильнүүд Хэлэлгын стильнууд	1ч	23.04	Электронно ном	Упражненинүүдые дүүргэлгэ
60	Тренировочно упражненинүүд	1ч	29.04	Электронно ном	Хэлэлгын стильнуудые илгаруулха
61	Характеристикэ бэшэлгэ	1ч	30.04		Творческо хүдэлмэри
62	Б. Лыксоковой «Летчик», Д-Р. Батожабай дайнай үедэ. Зохеолго бэшэлгэ	1ч	6.05	Ном соохи зураг	Творческо хүдэлмэри
63	Текст ба тэрэнэй байгуулга Текст ба тэрэнэй байгуулга. Абзац, текст хуряамжалга	1ч	7.05	Электронно ном	Текстын хуряамжалгы илгаруулха
64	Тезис, аннотаци, рецензи	1ч	13.05		Упражненинүүдые дүүргэлгэ
65	Тренировочно упражненинүүд	1ч	14.02		Упражненинүүдые дүүргэлгэ
66	З. Доржиев «Бүхэ барилдаан». Хөөрөө зохеолго	1ч	20.05	Ном соохи зураг	Творческо хүдэлмэри
67	Шалгалтын диктант	1ч	21.05	Ном,н.93, Д120	
68	Дабталга. Бүридхэлгэ. Четвертиин дүн	1ч	27.05	Электронно ном	Даабари дүүргэхэ
	Жэл соо хамта 68 саг				

